

XX.

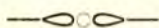
SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

C. K. GIMNAZYUM POLSKIEGO

≡ W CIESZYNIE ≡

ZA ROK SZKOLNY 1914-15.

TREŚĆ:

WIADOMOŚCI SZKOLNE, PODANE PRZEZ DYREKTORA.

CIESZYN.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

1915.

DRUKARNIA TOW. DOMU NAROD. (P. MITRĘGA) CIESZYN.

rev. ins.
Apr. 25

Sprawozdanie

o stanie c. k. gimnazjum polskiego w Cieszynie w r. szk. 1914/15.

Względy oszczędnościowe wpłynęły na ograniczenie rozmiarów tegorocznego sprawozdania. Z tego powodu nie umieszczono w programie przygotowanej do druku rozprawy naukowej prof. Fr. Popiołka. Znacznemu skróceniu uległy także wiadomości szkolne.

Wiadomości szkolne.

a) Zmiany.

Ustąpił z Grona z początkiem roku szkolnego:

Prof. **Panek Antoni**, zamianowany od września 1914 r. profesorem c. k. II. gimnazjum w Rzeszowie. Przeniósł się do Galicji już w zeszłym roku szkolnym dla prowizorycznego objęcia kierownictwa przyw. gimn. w Leżajsku. Prof. Panek pracował w tułejszym zakładzie przez lat 12, służąc z oddaniem i poświęceniem sprawie wychowania młodzieży. Dzięki niezwyklej sumienności w pełnieniu powinności i rzadkiej prawości charakteru zyskał sobie wśród kolegów i uczniów trwałe i niepodzielny szacunek.

Opróżniona po nim posada pozostała w r. szk. 1914/15 nieobsadzona.

W skład Grona z początkiem r. szk. nie weszła żadna nowa siła nauczycielska.

Pozostali na stanowisku zastępców nauczycieli:

1. Ks. **Juroszek Jerzy** (rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 13. listop. 1914 l. I-1027/2).
2. **Słonka Karol** (rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 12. listop. 1914. l. I-697/4).
3. **Sprecher Józef** (rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 12. listop. 1914, l. I-1113/12).
4. **Bocek Paweł** (rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 12. listop. 1914, l. I-1114/1).

Z pozostałej liczby członków Grona zwolnieni zostali dla pełnienia służby wojskowej od obowiązków w zakładzie następujący członkowie Grona:

1. Prof. Dr. **Galicz Jan**; powołany do służby wojskowej z pocz. sierpnia 1914, pełni ją bez przerwy po dziś dzień.
2. Prof. **Hajduk Feliks**; wstąpiwszy w sierpniu 1914 jako ochotnik do służby w legionach polskich (zezwoleńia udzieliło mu wyjątkowo Wys. c. k. Min. W. i O. rozp. z d. 19./4. 1915), pozostawał w niej do 1. kwietnia 1915, w styczniu do marca był na urlopie dla poratowania zdrowia, zwolniony równo-

cznie od służby w zawodzie naucz. mocą rozp. c. k. Rady Szk. kr. z d. 1. marca 1915, l. 1-14/3.

3. Ks. **Juroszek Jerzy**, powołany do służby jako kapelan wojskowy z pocz. sierpnia 1914 i zwolniony od obowiązków w zakładzie rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 27. sierpnia 1914, l. 1-1027 i z d. 23. listop. 1914, l. 1-1027/3.
4. Prof. **Konopek Mieczysław**; powołany do służby wojsk. z pocz. sierpnia 1914. (od obowiązków w zakładzie zwolniony rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 25. sierpnia 1914, l. 1-85/1) pełni ją nieprzerwanie po dziś dzień.

5. Egz. zast. **Sprecher Józef**; powołany do służby wojsk. d. 27. listop. 1914, pełni ją bez przerwy po dziś dzień.

Nadto na urlopie byli:

1. Prof. ks. **Londzin Józef**, jako poseł do Rady Państwa.
2. Prof. **Klich Edward**, otrzymał urlop 3 mies. dla poratowania zdrowia rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 9./11 1914, l. 1-779/3.

W ciągu roku szkolnego zamianowano dla nauki rel. kat. zast. naucz. kooperatora Urz. paraf. w Cieszynie, ks. **Jerzego Buzka** (rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 24./11. 1914, l. 1-1413) od d. 20. listop. 1914.

Dobrowolnie i bezinteresownie przyjęli obowiązki naucz. w Zakładzie zamieszkali na wychodźstwie w Cieszynie **Feliks Przyjemski**, prof. c. k. II gimn. pol. w Przemyślu, i zast. naucz. c. k. gimnazjum IV we Lwowie, **Alfred Zawadzki**; (zezwoł. c. k. R. Szk. kr. z d. 9/11. 1914, l. 1-779/3). Pierwszy udzielał nauki od d. 9 — 16 list. 1914, drugi od d. 9. listopada 1914 do końca r. szk.

Rangę VIII. przyznano prof. Dr. **Janowi Galiczowi** od d. 1 maja 1915 rozp. c. k. Min. W. i O. z d. 30./IV. 1915, l. 28529/14 (c. k. R. Szk. kr. z d. 27./5. 1915, l. 1-449/1) oraz prof. ks. **Janowi Stonawskiemu** również od d. 1/5. 1915. rozp. c. k. M. W. i O. z d. 30./4 1915, l. 1-594).

I. dodatek pięcioletni przyznano od 1./12. 1912. prof. **Franc. Bogoczowi** rozp. c. k. R. Szk. kr. z d. 25./11. 1914, l. 1-1404. Zatwierdzono w zawodzie z przyznaniem tytułu profesora rzeczywistych nauczycieli:

Hajduka Feliksa (R. Szk. kr. z d. 19/2. 1915, l. 1-691/2), **Konopka Mieczysława** (R. Szk. kr. z d. 19/2 1915, l. 1-199) i **Króla Józeta** (R. Szk. kr. z d. 19/2 1915, l. 1-200).

b) Skład grona nauczycielskiego z końcem roku szkolnego 1914/15 i rozdział przedmiotów.

1. **Schmidt Wiktor**, dyrektor, członek c. k. Rady Szk. kraj., zawiadowca zbiorów archeologicznych, uczył języka greckiego w kl. VIII, 4 i proped. fil. w kl. VIII, 1, razem 5 godz. tyg. (w czasie od 3. grudnia 1914 do 13. lutego 1915 nadto jęz. łac. w kl. II, 6).
2. **Bogocz Franciszek**, prof., uczył jęz. łac. w kl. V, 4, VII, 4, greck. w V, 4, VII, 4, razem tyg. 16 godz. (W czasie od pocz. r. szk. do d. 2. maja 1915. uczył także jęz. łac. w kl. VIII, 4, oraz był gospodarzem kl. VIII; do końca I. półrocza zawi-

- dywał biblioteką nauczycielską, przez cały rok szk. zbiorem komentarzy dla pryw. lektur łacińskich i greckich.
3. **Galicz Jan**, dr. fil., prof. w VIII. randze — powołany w sierpniu do służby w pospol. ruszeniu pełni ją po dziś dzień.
 4. **Hajduk Feliks**, prof., gosp. kl. VIII, uczył od d. 3. maja 1915. j. łac. w kl. VIII. 4, j. pol. w kl. II. 3, mat. w kl. I i II. po 3 g., razem 13 godz. tyg. W czasie od września 1914 do końca marca 1915 pełnił jako dobrowolny ochotnik służbę w leg. pol.
 5. **Klich Edward**, prof., zawiadowca bibl. naucz. (w II. półr.), uczył jęz. pol. I. 4, III. 3, VI. 3, VIII. 3, razem tyg. godz. 13, do dnia 2. maja także j. pol. w II. 3, razem godz. 16, od 3. listop. 1914 po koniec I. półr. (13. lutego) był na urlopie dla poratowania zdrowia.
 6. **Konopek Mieczysław**, prof. powołany do służby wojskowej w sierpniu 1914 pełni ją bez przerwy po dziś dzień.
 7. **Król Józef**, prof., zawiad. gab. geogr.-hist., gospodarz klasy I. i VI, uczył jęz. łac. w I. 6, geogr. w I. 2, hist. i geogr. w kl. VI. 4, VIII. 3, razem tyg. 15; w czasie od d. 3. grudnia do 13. lutego także j. pol. w kl. I. 4, razem godz. 19.
 8. Ks. **Londzin Józef**, prof. w VIII. randze, poseł do Rady Państwa — na urlopie.
 9. **Popiołek Franc.**, prof. w VIII. randze, członek korespondent c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, wizytator polskich szkół lud. i wydz. na Morawach, gosp. kl. VII., uczył geogr. w kl. II. 2, hist. II. 2, geogr. i hist. w III. 3, IV. 3, V. 3, VII. 2, razem godz. 15; w czasie od 23. listop. 1914 do 13. lut. 1915 także j. pol. w kl. III. 3.
 10. Ks. **Stonawski Jan**, prof. w VIII. randze, zawiadowca „Puszek ubogich uczniów”, uczył rel. ewang., w kl. I — VIII. po 1 godz., j. niem. w kl. II. 5, nadto miewał stałe egzorty w niedziele, razem tyg. godz. 15; w czasie od pocz. r. szk. do d. 2. grudnia 1914 uczył prócz wym. przedm. także jęz. niem. w kl. III. 3, (tyg. godz. 18), od d. 3. grudnia 1914 do d. 2. maja 1915 zamiast j. niem. w kl. III., uczył matematyki w kl. I. 3 i II. 3 (tyg. godz. 21).
 11. **Sznepka Emil**, prof., zawiad. niem. bibl. uczniów, oraz zbiorów pogląd. do nauki jęz. niem., kurator „Arionu”, gosp. kl. V, przez pewien czas i I, uczył j. niem. w kl. I. 6, III. 3, IV. 3, V. 3, VI. 3, VII. 3, VIII. 3, razem tyg. 24 godz.; w czasie od pocz. r. szk. do d. 26. listop. uczył jęz. niem. w kl. IV — VIII. po 3 godz. z gospod. w kl. V, tyg. godz. 15, od d. 27. listop. do 2. grudnia także jęz. łac. w kl. II. 6 i niem. w III. 3 (tyg. godz. 24), od d. 3. grudnia 1914 zam. łac. w II. objął j. niem. w kl. I. 6.
 12. **Wajdowicz Władysław**, prof., zawiadowca zbiorów przyrodniczych i gabinetu chemicznego, uczył od dnia 3. gr. 1914 nauk przyrodn. w kl. I. 2, II. 2, IV. 2, V. 3, VI. 2, mat. w IV. 3, V. 3, fiz. w III. 2 psych. w VIII. 1, razem tyg. godz. 20; w czasie od pocz. r. szk. do 2. grudnia uczył nauk przyr. w kl. I. 2, II. 2, IV. 2, V. 3, VI. 2, psych. w VIII. i jęz. pol. w kl. I. 4, z gosp. w kl. I. godz. tyg. 16.
 13. **Wierzbicki Edmund**, prof. w VIII. randze, zawiadowca gab.

- fizykalnego, uczył mat. w kl. III. 3, VI. 3, VII. 3, VIII. 2, fiz. w kl. VII. 3, VIII. 3, razem tyg. godz. 17.
14. **Bocek Paweł**, zast. naucz., gosp. kl. II., zawiadowca pol. bibl. uczn. dla niższego gimn., uczył od 14. lutego 1915 począwszy j. łac. w kl. II. 6, IV. 5, VI. 4, greck. w V. 4, razem tyg. g. 19; w czasie od pocz. r. szk. do d. 8. listop. j. łac. w IV. 5, VI. 4, greck. w V. 4, i pol. w II. 3, tyg. godz. 16, od 9. list. do 22. listop. także j. pol. w III. 3, (tyg. 19 g.), od d. 23. listop. zamiast jęz. pol. w III. uczył j. greck. w III. 4, do końca I. półrocza (13./II. 1915).
 15. Ks. **Buzek Jerzy**, zast. naucz., kooperator parafii cieszyńskiej, uczył od d. 20. listop. 1914. rel. kat. w kl. I. — VIII. po 1 godz., tyg. godz. 8.
 16. Ks. **Juroszek Jerzy**, zast. naucz., powołany w sierpniu do służby wojsk. pełnił jedynie obowiązki naucz. w czasie urlopu od służby wojsk. uzyskanego dla poratowania zdrowia od d. 26. paźdz. do d. 14. listop. 1914; uczył wówczas rel. kat. w kl. I. — VIII. po 1 godz., oraz j. łac. w kl. II. 6, nadto miewał egzortę w święta i niedziele.
 17. **Słonka Karol**, egz. zast. naucz., gosp. kl. IV, zawiadowca bibl. ubogich uczniów, uczył jęz. pol. w kl. IV. 3, V. 3 i VII. 3, j. greckiego w kl. III. 4 i IV. 4, razem tyg. godz. 17; w czasie od d. 23. listop. do końca I. półrocza zam. jęz. greck. w kl. III. 4, uczył jęz. polskiego w kl. VI. 3 i VIII. 3, tyg. godz. 19.
 18. **Sprecher Józef**, egz. zast. naucz., od d. 27. listop. pozostaje w służbie pospol. ruszenia, do tego czasu uczył od pocz. r. szk. j. niem. w kl. I. 6, mat. w I. 3, II. 3, IV. 3, V. 3, fiz. III. 2, i prop. fil. w VII. 1, razem tyg. godz. 21.
 19. **Zawadzki Jastrzębiec Alfred**, zast. naucz. c. k. gimn. IV. we Lwowie, uczył j. łac. w kl. III. 5, od d. 9. listopada 1914., w II. półr. pełnił także obowiązki gospodarza w tej klasie.

Słudzy szkolni.

1. **Bury Tomasz**, prowizor, tercyan szkolny,
2. **Haratyk Jan**, młodszy tercyan prowizor.

I.

PLAN NAUKI W ROKU SZKOŁNYM 1914/15.

A) Przedmioty obowiązkowe.

Wszystkich przedmiotów obowiązkowych, oprócz religii, języka polskiego i niemieckiego uczono według nowego planu, wydanego dla gimnazyjów klasycznych przez Wys. c. k. Min. Wyzn. i O. rozp. z dnia 20. marca 1909, l. 11.662, w klasach od I.—VIII.

Nauki religii katolickiej, oraz języka polskiego i niemieckiego udzielano w Zakładzie według planu obowiązującego w c. k. gimnazyjach galicyjskich z wykładowym językiem polskim (co do języka polskiego i niemieckiego na podstawie upoważnienia Wys. c. k. Min. Wyzn. i Ośw. z dnia 12. sierpnia 1909, l. 31.937).

Co do liczby pisemnych wypracowań stosowano się w języku polskim do odnośnych wymagań w normalnym planie dla języka wy-

kładowego, w języku niemieckim do osobnego polecenia Wys. c. k. Min. z d. 4. grudnia 1909, l. 47.389.

Nauki religii ewangelickiej udzielano według następującego przez dotyczące Władze kościelne zatwierdzonego planu:

Klasa I. Historje biblijne Starego Testamentu. Mały katechizm dra Marcina Lutra: Dziesięć przykazań i artykuły wiary chrześcijańskiej.

Klasa II. Historje biblijne Nowego Testamentu. Mały katechizm dra Marcina Lutra: Ojciec nasz i Sakramenta.

Klasa III. Nauka wiary chrześcijańskiej. Dzieje apostołskie.

Klasa IV. Obrazy z historii kościoła ewangelickiego. Kazanie na górze i podobieństwa Pana Jezusa.

Klasa V. Historia kościoła chrześcijańskiego, wieki dawne i średnie. Introdukcya do ksiąg Starego Testamentu.

Klasa VI. Historia kościoła chrześcijańskiego od reformacji aż do najnowszych czasów. Introdukcya do ksiąg Nowego Testamentu.

Klasa VII. Dogmatyka i etyka.

Klasa VIII. Nauki symboliczne kościoła ewangelickiego. Konfesyja augsburska.

II

**PRZEGLĄD GODZIN OBOWIĄZKOWYCH I FAKTYCZNIE
UDZIELANYCH W ROKU SZK. 1914/15.**

Przedmiot	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Razem
Religia	1 (2)	1 (2)	1 (2)	1 (2)	1 (2)	1 (2)	1 (2)	1 (2)	8 (16)
Jęz. łaciński	6 (8)	6 (7)	5 (6)	5 (6)	4 (6)	4 (6)	4 (5)	4 (5)	38 (49)
Jęz. grecki	—	—	4 (5)	4	4 (5)	4 (5)	4	4 (5)	24 (28)
Jęz. polski	4	3 (4)	3	3	3	3	3	3	25 (26)
Jęz. niemiecki	6	5	3 (4)	3 (4)	3 (4)	3 (4)	3 (4)	3 (4)	29 (35)
Geografia	2	2	2	2	1	1	—	—	10
Historia	—	2	1 (2)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	2 (3)	3 (W I. p. 4) (W II. p. 3)	14 (20) 14 (19)
Matematyka	3	3	3	3	3	3	3	2	23
Nauki przyrodnicze	2	2	—	w II. p. 2 (3)	3	2	—	—	9 w II. p. 11 (12)
Fizyka	—	—	2	w I. p. 2 (3)	—	—	3 (4)	W I. p. 3 W II. p. 3 (4)	10 (12) w II. p. 8 (10)
Propedeutyka	—	—	—	—	—	—	1 (2)	1 (2)	2 (4)
Kaligrafia	0 (1)	—	—	—	—	—	—	—	0 (1)
Suma	24 (28)	24 (27)	24 (29)	24 (29)	24 (30)	24 (30)	24 (30)	24 (30)	192 (233)

Uwaga: Cyfry w nawias ujęte oznaczają liczbę godzin obowiązkowych, inne liczbę godzin faktycznie udzielanych w ubiegłym roku.

Znaczna redukcya godzin obowiązkowych narzuciła się jako konieczność w trudnych warunkach, w jakich znalazł się Zakład w tym roku. Odstąpiwszy cały niemal budynek główny wojskowości, Zakład rozporządzał przez cały rok szkolny jedynie czterema i to najmniej odpowiednimi lokalami, w których wypadło prowadzić naukę rano dla niższych, popołudniu dla wyższych klas. Brak pomieszczenia, oraz powołanie stosunkowo znacznej liczby członków grona do służby wojskowej (przez cały rok brakło Zakładowi z tego powodu 4, przez znaczną część roku nawet 5 sił nauczycielskich) uniemożliwiły normalne prowadzenie nauki w tym roku.

III.

OBOWIĄZKOWA LEKTURA SZKOLNA.

a) Z języka łacińskiego.

K l a s a III.

Cornelius Nepos: Aristides, Miltiades, Themistocles, Epaminondas, Cimon, Pelopidas (ostatni kurs.).

K l a s a IV.

Caesar: De bello gall.: I. 1 — 29 r., IV. 20 — 38., VI. i VII. (wyj.)

K l a s a V.

Ovidius (wyd. szkol.): Met. ust. 2., 3., 4., 13., 20., 22; Fast. 6.

Livius, Ab urbe cond.: I. i XXI. (wyjątki).

Czytania łac. Krajewskiego: ust. 2., 32., 37., 40., 53.

K l a s a VI.

Sallustius: Bellum Catilinae.

Cicero: Or. in Catilinam I.

Vergilius: Aen. ks. I. i k s.II. do w. 100.

K l a s a VII.

Cicero: In Verrem IV. i Laelius de amicitia.

Vergilius: Aen. VI., IX. 175—502.

K l a s a VIII.

Horatius: Carmina, epodi, satirae, epistulae (w wyborze).

Tac.: Annales I. 1—15, II. 41—74, III. 1—7, IV. 1—9, 37—42, 57—59, XIV. 51—56, XV. 60—65.

b) Z języka greckiego.

Ksenofont (według Chrest. Fiderera): Anab. 1, 2, 3, 6, 7, 9.; Cyrop. 9; Pam. 3.

Homer: Iliada ks. I. i ks. III. w 50.

K l a s a VI.

Homer: Iliady ks. VI., IX., XVI., XVIII., XXII. i XXIV.

Herodot: ks. VII. (wyj.).

K l a s a VII.

Homer: Odyseja I. w 1—75., V., VI., VIII., IX., XIII. i wyj. z XVI. i XIX.

Demostenes, Fil. I, drobne wyjątki z Olint. I. i II. i Fil. III.

Platon: Obrona Sokratesa (do rozdz. 17.).

K l a s a VIII.

Platon, Obrona Sokratesa, rozdz. 23 do końca; Gorgias, r. 11, 21—26, 38—39, Symposion, 28—29 i 32—37, Fedon, r. 64—67, oraz drobne wyj. z Protagorasa i Menona.

Sofokles, Edyp Król;

Homer, Odyseja: ks. 19 i wyjątki z różnych ksiąg.

c) Z języka polskiego.

K l a s a V.

A. Mickiewicz: Pan Tadeusz (ks. VIII. do XII).

A. Fredro: Zeiusta.

Szekspir: Makbet.

K l a s a VI.

Pasek: Pamiętniki.

Rzewuski: Listopad.

Krasiński: Przypadki Mikołaja Doświadczyńskiego.

K l a s a VII.

Malczewski: Marya.

Mickiewicz: Ballady i romanse (wybrane), Konrad Wallenrod, Sonety Krymskie, Dziady III.,

Fredro: Śluby panieńskie.

Słowacki: Kordyan, Balladyna, Lilla Weneda.

K l a s a VIII.

Krasiński, Irydyon, Nieboska, Przedświt, Psalmi.

Mickiewicz: Gaur.

Szekspir: Król Lear.

Wyspiański: Wesele.

d) Z języka niemieckiego.

K l a s a VI.

Goethe: Hermann und Dorothea.

Lessing. Emilia Gallotti.

K l a s a VII.

Schiller: Wilhelm Tell.

Goethe: Iphigenie auf Tauris.

K l a s a VIII.

Grillparzer: Der Traum ein Leben.

Goethe: Faust. I. cz.

B) Przedmioty nadobowiązkowe.

Dla braku miejsca i sił nauczycielskich nie udzielano w tym roku nauki rysunków, gimnastyki i stenografii.

IV.

PRYW. LEKTURA UCZNIÓW Z AUTORÓW STAROŻYTNYPH.

A) Łacińska.

Klasa III.

Cornel. Nepos: Conon: Holeska, Kobiela, Kohótek, Michejda, Niedoba i Wojnar; Chabrias: Bajer, Gawłowski, Gałuszka, Kawulok, Kobiela, Kohótek, Kubiczek, Michejda, Niedoba, Wojnar i Żagan; Iphicrates: Gawłowski, Holeska, Kawulok, Kobiela, Niedoba, Taska, Wojnar i Żagan; Pausanias: Wojnar; Timoleon: Kawulok, Kubiczek, Nowak, Szotkowski; Timotheus: Bajer, Gawłowski, Gałuszka, Holeska, Kawulok, Kohótek, Kubiczek, Michejda, Nowak, Szotkowski, Taska, Wojnar i Żagan.

Klasa IV.

Caesar, De bello gall.: Ks. I. 29—54 w., II. i III.: Gawłowski, Szotkowski, Tłoczek; II. IV. (1—15): Goryl, Umiecka; I. (29—54): Balcarek; II.: Bulawa, Tomanek, Węglarzy; II. (1—15): Kajzar, Popiołkówna; III: Bajtlik, Bulawa, Goszyk; IV. (1—20): Bajtlik, Kajzar, Kotuła, Szotkowski, Tłoczek; IV. (1—10): Ardelt; V.: Szotkowski; V. (1—9): Bajtlik.

Curtius Rufus (wedł. Czyt. łac. Fraczkiewicza) ust. II.: Szotkowski.

Klasa V.

Ovidius (wyd. szkol.), Met.: ust. 18.: Balcarek; ust. 1, 5, 6, 18.: Bartecki; ust. 1, 5.: Buchwałd; ust. 1, 10.: Cielepa i Gajdaczek; ust. 24.: Firla; ust. 11, 18 i 24.: Kurowski; ust. 5: Machalica; ust. 1, 5, 7—10, 12, 14—16, 18, 21—24.: Niemczyk; ust. 18. i 23.: Olszar; ust. 1.: Pudelko; ust. 1—5, 18, 22 i 24: Pustówka; ust. 6.: Schmidt; ust. 1, 5, 7, 9, 10—12, 14—16: Strach; ust. 1, 5. i 7.: Szczyпка; ust. 1., 5., 11. i 18.: Wojnar. Fast.: ust. 4., 20., 22. i 23: Balcarek; ust. 5., 7., 8., 10. i 11.: Bartecki; ust. 10: Buchwałd i Machalica; 7—11 i 17: Firla; ust. 8., 9—11: Gajdaczek; ust. 7—11: Heczko; ust. 5.: Kurowski; ust. 1., 3., 4., 7., 8., 20. i 23.: Niemczyk; ust. 7., 8. i 10.: Masny, Pastucha, Pudelko, Wieliczka; ust. 5.—11.: Pustówka; ust. 4., 5., 7., 10., 11., 17.: Schmidt; ust. 7.—11.: Sikora Jan; ust. 5. i 7. Strach; ust. 5., 10., 19., 24.: Wojnar. Trist.: ust. 3.: Firla; ust. 5.: Firla, Sikora Jan, Strach, Wojnar; ust. 6.: Heczko; ust. 5. i 6.: Pudelko i Zabawski.

Livius: I. 1—15.: Balcarek, Bartecki i Kopel; I. 1.—10: Cielepa, Heczko, Nowak; I. 1—20.: Olszar; I. 1.—24.: Wojnar; I. 15.—26.: Hławiczka; I. 17—30.: Buchwałd i Machalica; I. 30.—42.: Pudelko; II. 1.—11.: Hańkowski; II. 1.—15.: Pastucha; II. 1.—20.: Bucinta; II. 1.—25. Schmidt; VIII. 8.—11.: Niemczyk i Teper; III. 26.—29.: Teper; XXII. 1.—10: Heczko i Patryn; XXII. 1.—22.: Pastucha; XXII. 1.—30. i 51.—61.:

Niemczyk; XXVI. 9.: Niemczyk i Teper; I. i II.: Niemczyk i Strach; XXII.: Strach.

Czytania łacińskie Krajewskiego: Buchwałd 3 ustępy; Cielepa 4; Firla 10; Gajdaczek 6; Hławiczka 9; Machalica 3; Nowak 3; Patryn 8; Teper 3; Zabawski 7; Żagan 12.

K l a s a VI.

Cicero in Cat. II., III., IV.: Bagiński, Fojkies, Gabryś, Gött, Kobiela, Kuszniir, Lasota, Martinek, Pająk, Probosz, Przeczek, Waga: II. i IV.: Cieńciała; III. i IV.: Sikora Paweł; IV.: Sabela.
Pro Archia: Fojkies; Ovid., Metam.: 1, 3, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 16; Fasti: 5, 7, 9, 11, 17; Trist.: 5. Przeczek; Fasti: 7, 9, 11: Gajdaczek;

Sallust: Bellum Jug.: Bagiński, Fojkies, Góra, Martinek, Proszcz.
Vergil.: Eneida ks. III.: Bagiński, Urbanek, Weiss.

K l a s a VII.

Cicero, In Catil. II.: Polok; In Catil. III. i IV.: Branny K.; In Catil. IV.: Badura; Pro Archia: Ciałotny, Firla, Górnjak, Michejda, Urbańczyk; De imp. Cn Pomp.: Gwóздеk, Nowak, Rząddek, Urbańczyk; Pro Murena: Brachaczek i Firla; Pro Deiot.: Urbańczyk; Pro Ligar. i Deiot.: Branny K. i Firla; Pro Milone: Firla; Cato M.: Firla i Gutowski; Somnium Scip.: Firla.

Vergilius, Eclog. 1.—10.: Firla; 1., 7. i 9.: Urbańczyk. Aen. III.: Matuszek.

K l a s a VIII.

Buchta: Cic. Lael.; Bolek: Cic. Lael., Cat. II, IV; Gieruszczak: Cic. Lael., Tac. Germ., Hor. 5 ód; Grabski: Cic. De imp. Pomp.; Karpiński: Cic. De imp. Pomp., Tusc. II., Catull. 14 pieśni, Tibul. 8 eleg., Prop. 2 eleg., Tac. Agric.; Krzystek: Hor. 8 ód Krzywoń: Cic. Lael; Tac. Agric.; Mola: Hor. 15 ód; Nowak H: Hor. 12 ód; Nowak K: Cic. Lael., Cat. III, IV, Som. Scip., 11 listów; Orszulak: Cic. Pro Deiot., Hor. 12 ód; Sojka Cic. Cat. II., III; Stonawski: Hor. 7 ód; Tac. Germ.; Szweda: Hor. C. I—IV. (reszta); Uher: Ciy. Lael; Unucka: Cic. Som. Scip., 7 listów, Hor. 6 ód, Tac. Germ.

B) Grecka.

K l a s a V.

Ksenofont (według Chrest. Fiderera), Anab.: ust. 4, 5, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18: Niemczyk, Pustówka, Strach; 4, 5, 10, 12, 15, 17, 18: Bartecki, Heczko; 4, 5, 18: Buchwałd, Gajdaczek; 16, 17: Balcarek, Hadyna, Kurowski, Olszar, Schmidt; 4, 5: Cielepa, Firla, Nowak, Szczyпка; 5, 18: Machalica, Pastucha, Masny; 5: Buchta, Hławiczka, Kopel, Kurowski, Patryn, Pudełko, Rojek, Schmidt, Teper, Wieliczka, Żagan; 8: Bartecki, Firla, Nowak, Wojnar; 10: Olszar; 12: Balcarek, Cielepa; 13: Bartecki; 15: Balcarek, Pastucha; 16: Heczko, Pudełko;

17: Gajdaczek, Pastucha; 18: Balcarek, Olszar, Pudełko, Sikora Jan.

Cyrop.: ust. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8: Niemczyk, Pustówka Strach; 4, 7: Heczko, Pastucha, Sikora Jan; 1: Sikora J.; 3: Teper, Wojnar; 4: Bardecki, Buchta, Buchwałd, Gajdaczek, Hławiczka, Machalica, Patryn, Pudełko, Rojek; 5: Pudełko, Pustówka, Strach; 7: Cielepa, Patryn, Teper.

Pamiętniki, ust. 1, 4: Pustówka, Strach; 2: Pustówka; 4: Olszar, Sikora J., Zabawski.

Hellenika, 11 ustępów: Niemczyk.

Homer, Iliada ks. II., VII: Niemczyk, Pustówka; VII: Bardecki, Heczko, Niemczyk, Schmidt; III. i IV.: Strach; IV., VIII., IX. (200 w.), X. (200 w.): Niemczyk; VIII. Olszar, Wojnar; VII. (200 w.): Buchwałd, Machalica; VII. (150 w.): Kopel; II. (150 w.): Sikora Jan.

K l a s a VI.

Homer, Iliada: ks. II.: Gajdaczek; VIII.: Góra, Macura, Wojtek; II i IV Sabela; II i VII: Kubisz; VII i XIX: Gabryś, XIV i XIX: Waga; XIV. i XX: Gött; II, VII, VIII: Cienciała; IV, VII i VIII: Lasota; VII., VIII. i XVII.: Weiss; VII., VIII. i XV.: Urbanek; VII, VIII. i XIX.: Kuszmir; VII., VIII. i XXI.: Martinek; II., XIX. i XX.: Cholewa; VIII., XIV. i XIX.: Fojkies; II, VII, VIII., XIX.: Kobiela; II., IV., VII. i VIII.: Bączek; II., IV., VII. i XIX.: Pająk; II., IV., V., VIII., XIX. i XX.: Sikora P.; II., IV., VII., VIII., XII., XIV., XIX., XXI.: Probosz; II., IV., VII., VIII., XI., XVII., XIX., XXI.: Przeczek; II., IV., V., VII., VIII., X.—XV., XVII., XIX.—XXI. i XXIII.: Bagiński.

Herodot, ks. I. 85.—88., II. 2., VI. 43.—45., 94.—120.: Fojkies.

K l a s a VII.

Ksenofont, Hell. ks. I.—VII.: Firla.

Homer, Odyseja: I. i III.: Górniak; I. i VII.: Badura; III. i VII.: Michejda i Rzadek; III. i XI.: Gutowski; I.—III., VII.: Brachaczek; I., VII. i XII.: Polok; I.—IV., VII.: Ciałotny; X., XII., XXII.: Firla; I.—III., VII., XV.: Branny A.; IV., X., XII. XXIV.: Matuszek; I., VII., XV., XXIII.: Szczurek; I.—IV., VII., XII., XV., XVIII.: Urbańczyk; I.—IV., VII., IX., XV., XXII.: Nowak; I—III., Dem.: O pok., Fil. III.; W sprawie Chers.: Firla; O pok.: Urbańczyk.

Platon, Kryton: Firla.

K l a s a VIII.

Plato, Kriton: Bolek, Buchta, Gieruszczak, Mola, Nowak Karol, Orszulak, Sojka, Śliwka, Unucka, Eutyfron: Gieruszczak, Nowak Karol, Unucka; Protagoras: Bolek; Fedon: w całości Karpiński, w wyj. Bolek, Uher; z liryków greckich wyjątki: Karpiński.

V.

TEMATY WYPRACOWAŃ PISEMNYCH.

A) Z języka polskiego.

Klasa V.

- a) Zadanie szkolne: 1. Tragizm w „Ojcu zadżumionych“ Słowackiego. — 2. Co nas zniewala do miłości ojczyzny? (Na podstawie rozprawki Libelta p. t. O miłości ojczyzny). — 3. Kara Nioby. (Według Owidego). — 4. Teśknota za krajem. (Według „Listu z Sybiru“ Or-o-ta). — 5. Rejent Milczek i Cześnik Raptusiewicz w „Zemście“ Al. hr. Fredry. (Charakterystyka).
- b) Zadania domowe: 1. Co zawdzięczamy nowożytnym wynalazkom? — 2. a) Charakterystyka jednego z głównych bohaterów Trylogii Sienkiewicza. b) Ogień jako czynnik pożyteczny i szkodliwy. — 3. Młodość — wiosną życia. (Porównanie).

Klasa VI.

- a) Zadania szkolne: 1. Najważniejsze przyczyny upadku państwa zachodnio-rzymskiego. — 2. Bellum Catilinae VI. Przetłumaczyć na język polski. — 3. Społeczeństwa chrześcijańskie w przededniu wypraw krzyżowych. — 4. Życie bogów w Iliadzie Homera. — 5. Która z postaci trylogii Sienkiewicza jest mi najbliższa i dla czego?
- b) Zadania domowe: 1. Pieniądz i jego znaczenie. — 2. Przeciwno jakim wadom zwraca się satyra w Polsce w XVI. w.? — 3. Kto pod kim dołki kopie, sam w nie wpada. (Prawdziwość przysłowia poprzeć przykładami z życia i historii).

Klasa VII.

- a) Zadania szkolne: 1. „Razem młodzi przyjaciele, W szczęściu wszystkiego są wszystkimi cele“. (Jako jedno z haseł Filaretów). — 2. Znaczenie pieśni gminnej. (Według Pieśni wajdeloty z Konrada Wallenroda). — 3. Tło krajobrazu w Maryi Malczewskiego. — 4. a) Charakterystyka Gustawa ze „Ślubów panieńskich“ Fredry. b) Wizerunek duszy Słowackiego na podstawie przeczytanych utworów poety. c) Znaczenie Konstytucji 3. maja. — 5. My — a koledzy nasi służący pod bronią.
- b) Zadania domowe: 1. „Człowiek nie jest stworzony na łyż i uśmiechy, ale dla dobra bliźnich swoich ludzi“. (Mickiewicz). — 2. a) Rozwinąć myśl zawartą w słowach Sz. Szymonowicza: „Stateczności nic nie ruszy, niechaj zły wiatr wieje, Jako chce, przedsię ona nie traci nadzieje“. b) Znaczenie morza Śródziemnego dla cywilizacji. c) Temat dowolny).

Klasa VIII.

- a) Zadania szkolne: 1. Postać Sokratesa w świetle Apologii Platona. — 2. Do wyboru: a) Problem społeczny w „Nie-

boskiej komedyi". b) Powstanie Kozaczyzny i jej stosunek do Polski. c) Jak wyobrażam sobie oczekujące mnie obowiązki wobec społeczeństwa? (2 godz.) — 3. Do wyboru: a) Znaczenie Kraszewskiego dla literatury polskiej. b) Epoka Jagiellonów jako najświetniejsza karta w dziejach Polski. c) Słońce jako źródło życia (2 godz.).

- b) **Zadania domowe**: 1. Do wyboru: a) Rozwinąć myśl, zawartą w dwuwierszu Horacego: *Aequam memento rebus in arduis servare mentem, non secus in bonis.* b) Świat fantastycznie w *Balladynie* i wpływ jego na stosunki ludzkie. c) Walki narodu polskiego o niepodległość. — 2) Do wyboru: a) udowodnić prawdziwość powiedzenia Szymonowicza: *Ten nie żył, po kim piękna pamięć nie została.* b) Wspomnienia młodości w dziełach trzech wieszczów. c) Pierwsza scena pierwszego aktu „*Mnicha*“ Korzeniowskiego jako zapowiedź akcji i pierwszy zarys charakterystyki osób.

B) Z języka niemieckiego.

Klasa V.

- a) **Zadania szkolne**: 1. *Die bestrafte Prozesswit.* (Nach Gellerts Fabel „*der Prozess*“). — 2. *Wie wurden die Mörder des Ibykus entdeckt?* (Nach Schillers Gedicht „*die Kraniche des Ibykus*“). — 3. *Der Schauplatz in Schillers Ballade „die Bürgerschaft“.* — 4. *Die Beschaffenheit der menschlichen Kleidung.*
- b) **Zadania domowe**: 1. *Winterfreuden der Jugend.* — 2. *Die Sintflut nach Ovid.* — 3. *Meer und Wüste* (Ein Vergleich). — 4. Eine Übersetzung aus dem Polnischen.

Klasa VI.

- a) **Zadania szkolne**: 1. *Gudrums Rettung.* (Nach Gudrun). — 2. *Das Anwesen des Wirtes zum goldenen Löwen in Goethes „Hermann und Dorothea“.* — 3. *Der junge Goethe in Leipzig.* — 4. *Welche Beweismittel hat Klaudia dafür, dass Marinelli und der Prinz des Appiani Mörder sind?*
- b) **Zadania domowe**: 1. *Welche Rolle spielt das Papier in der Welt?* — 2. *Warum lässt sich Achilles nicht versöhnen.* (Nach der griechischen Schullektüre). — 3. *Die Bedeutung des Waldes.* — 4. *Die Entwicklung der österreichisch-ungarischen Monarchie.*

Klasa VII.

- a) **Zadania szkolne**: 1. *Der Streit der Königinnen im Nibelungenliede.* — 2. *Der Rütlichwur* (Nach Schillers „*Wilhelm Tell*“.) — 3. *Warum wäre es für den Menschen nicht heilsam, die Zukunft vorher zu wissen?* — 4. *Mignon in Goethes Wilhelm Meisters Lehrjahren.*
- b) **Zadania domowe**: 1. *Not entwickelt Kraft.* — 2. *Die Bedeutung des Eingangsmonologes in Goethes „Iphigenie auf Tauris“.* — 3. *Welche Fehler werden den Athenern von Demosthenes vorgehalten* (Nach der griechischen Schullektüre).

Klasa VIII.

- a) **Zadania szkolne**: 1. Das ist des Mannes Ehre, dass er fest im Wechsel bleibt, und die Wog' im Lebensmeere nicht von seiner Bahn ihn treibt. (Zu erläutern auf Grund Lienhards Erzählung „der Dorfschmied“. — 2. Rustans Jagd nach dem Glück. (Nach Grillparzens „Der Traum ein Leben“). — 3. Das Leben ist ein Kampf; darum rüste dich. — 4. Faust und Wagner (Eine Gegenüberstellung).
- b) **Zadania domowe**: 1. Was verdanken wir dem Vaterlande? — 2. Die Entwicklung der menschlichen Kultur nach Schillers Gedicht „Das Eleusische Fest“.

VI.

WOLNE WYKŁADY UCZNIÓW.

W tym roku z powodu braku czasu nie wygłaszano w szkole wolnych wykładów z jęz. pol. i niem.

VII.

ZBIORY NAUKOWE.

A) Biblioteka.

Dla nauczycieli (pod zarządem prof. E. Klicha)

a) Zakupiono z datków na środki naukowe w r. 1914/15.: Scheindler, Methodik des lateinischen Unterrichtes. — Foerster, Staatsbürgerliche Erziehung. — Waldeck, Praktische Anleitung zum Unterricht in der lateinischen Grammatik. — Walter, Erziehung der Schüler zur Selbstverwaltung. — Leuchtenberger, Der Schuldirektor, Erfahrungen u. Ratschläge. — Ts. Vademecum für junge Lehrer. — Rutz, Sprache, Gesang u. Körperhaltung. — Dannemann, Der naturwissenschaftliche Unterricht. — Btastian Schmid, Der naturwissenschaftliche Unterricht. — Hegi, Flora (c. d.). — M. Wundt, Griechische Weltauschauung. — Baumgarten, Wagner, Poland, Die hellenistische Kultur. — Lewicki, Zarys historyi polskiej. — Kubala, Wojna szwecka. — Majewski, Nauka o cywilizacji. — Gobineau, Odrodzenie, sceny historyczne przekł. Strzelecki. — Ochorowicz, Pierwiastki charakteru narodow. — Szekspir, Dzieła w 12 tomach. Warszawa. — Chrzanowski, Odczyt o literaturze polskiej. — Vondrak, Altkirchenslavische Grammatik, Bartsch, Die Heidelbergkinder.

b) Otrzymało w darze: Od Akad. Um. w Krakowie: Sprawozdania Akad. Um. 1914, Nr. 1—3. — Poszukiwania w Szwecji etc. 1. t; — od prof. Popiołka: Popiołek, Dzieje Śląska austr. 8—9 — od prof. Klicha: Meltzer Griechische Grammatik 26. — od stowarzyszenia „Flottenverein“: A. v. Moerl, Das Ende des Kontinentalismus in Österreich. 1913.

2. Dla uczniów.

a) Biblioteka polska (pod kierownikiem zast. naucz. Pawła Bocka.).

W r. 1914/15 zakupiono:

Heilpern, Pogadanki o tajemnicach przyrody, cz. I., wyd. 3. — Jakubski, W krainach słońca. — A. Seignette, Zwierzęta epok ubiegłych. — Wybór listów Słowackiego (Arzt, Warszawa). — Kraszewski, Przygody żaka. — Gerson — Dąbrowski, Wielcy artyści. — Sienkiewicz, Nowele 2 tomy. — Bełza, U kolebki wieczna. — Rey, Wybór pism. — Czerwiński, Kolekcyonowanie zwierząt. — Janek z Grzegorzewic, za Dunajem. — Sienkiewicz, Quo vadis. — Chołoniewski, Tad. Kościuszko — Orzeszkowa, Pan Graba, Na prowincyi, Anastazyja, Bene nati. — Rodziewiczówna, Dewajtis. — Walter Scott, Iwanhoe. — Tokarski, Przez Syberję.

Otrzymano w darze: Krasicki, Doświadczyński. — Zabłocki, Fircyk. — Korzeniowski, Kollokacya (dar uczniów) Fr. hr. Skarbek, Dzieje Księstwa Warszawskiego (2 t.). — A. Neumanowa, Obrazy z życia na wschodzie (2 t.). — R. Zawiliński, Słowacy (dar uczn. IV kl. J. Szotkowskiego).

b) Biblioteka niemiecka (pod zarz. prof. E. Sznapiki).

Zakupiono w r. 1914/15. Ferd. v. Saaz, Innocens. — W. v. Polenz, Novellen. — Björnson, Synnöve Solbaken. — O. v. Leitgelb, Novellen. — G. Keller, Das Fälmlein der sieben Aufrechten. — A. E. v. Droste Hülshoff, Die Judenbuche. — R. H. Bartsch, Novellen. — P. Keller, Zigeunerkind, der Glückkasten. — E. Ertl, Drei Novellen. — G. Freytag, Jngo. — P. Heyse, Andrea Delfin. — E. Zahn, Dr. Busser. — K. Hamerling, Der König v. Sion. — Björnson, E. froher Bursch. — K. Immermann, Dr. Oberhof. — B. Auerbach, Die Geschichte des Diethelm v. Buchenberg. — Fr. Reuter, Dörchläuchting. — K. Wagner, Die Meistersinger v. Nürnberg. — H. v. Kleist, Der zerbrochene Krug. — W. v. Goethe, Die Leiden des jungen Werthers. — W. v. Goethe, Die Wahlverwandschaften. — H. Heise, Peter Camerrzind. — L. Wallace, Ben Hur.

W darze nie otrzymano żadnych książek.

3. Dla ubogich uczniów (pod zarz. naucz. Słonki).

Zakupiono 168 podręczników szkolnych za cenę 392 kor. 38 hal.; na oprawę książek wydano 125 kor.

Z polskiej biblioteki uczniowie korzystali w r. szk. 1914/15 uczniowie wszystkich klas w liczbie 243. Ogółem wypożyczono książek 2,834 (z tego uczniom I kl. — 240, II — 483, III — 262, IV — 207, V 516, VI — 478, VII — 452, VIII — 196).

Z niemieckiej biblioteki korzystali uczniowie klas II. — VIII. w liczbie 189. Ogółem wypożyczono 874 książek (uczniom II. kl. 118, III. — 151, IV. — 114, V. — 195, VI. — 155, VII. — 57, VIII — 84).

B) Gabinet geograficzno-historyczny.

(pod zarządem prof. J. Króla).

Zamówione karty ściennie dotąd nie nadeszły.

C) Gabinet historii naturalnej.

(pod zarządem prof. Wł. Wajdowicza).

Zakupiono w r. szk. 1914/15.:

Okaz wypchanego perkoza dwuczubego, sojki, 18 obrazów

botanicznych Junga-Kocha i Quentella; nadto komorę heliotropiczną i dzwon assymilacyjny dla ćwiczeń biologicznych.

D) Gabinet fizykałny.

(pod zarządę prof. Wierzbickiego).

Zakupiono w r. 1914/15: Przyrząd Kippa, 2 lewary proste (kalibrowany i niekalibrowany), pompa ssąco-tłocząca, przyrząd do elektrolizy wody, przyrząd galwanoplastyczny, 2 rurki spektralne z gazami, rurka Geisslera, rurka Crookesa z fosforyzującymi minerałami, rurka Crookesa do odchyłania promieni katodowych w polu magnetycznym, kolimator.

E) GABINET ARCHEOLOGICZNY.

(pod zarządę dyrektora).

W r. 1914/15 zakupiono: H. Lamer, Griech. Kultur im Bilde. — Ts. Römische Kultur im Bilde. — Diehl, Das alte Rom. — Michał Anioł, Plastyka, 36 obrazów, Monachium. — Nadto zakupiono pamiątkowy medal srebrny, wybity ku uczczeniu J. Wys. Arcyks. Fryderyka.

F) Czasopisma.

a) Zakład prenumerował: 1. Ziemia r. 1914 (zesz. 1—30). — 2. Język polski Roczn. II. (zesz. 1—7). — 3. Zeitschrift f. österr. Gymn. 1914 (c. d.). — 4. Zeitschrift für den chemisch. u. physikal. Unterricht (c. d.). — od 1. kwietnia 1915 także „Szkolę Polską”, czasop. poświęc. sprawom wychowania publ. w dobie wojennej, wyd. w Wiedniu.

b) Otrzymywał w darze: 1. kwartalnik historyczny r. XXVIII. zes. 1 i 2. — 2. Świat Słowiański 1914 zes. 109—117. — Körperliche Erziehung 1914 i 1915 zes. 2. (dar c. k. Min. Wyzn. i Ośw.) Misyse katolickie 1914 zes. 4.

G) Zbiór obrazów pogładowych dla konwersacyi niemieckiej

(pod zarządę prof. Sznapki).

nie doznał w tym roku rozszerzenia przez nowe nabytki.

H) Zbiór komentowanych wydań klasyków starożytnych

(dla pryw. lekt. uczniów, pod zarządę prof. Bogocza).

Zakupiono w r. 1914/15: Plato, Apologia i Kriton (kom. G. Schneidra) w 2 egz. — Plato, Fedon i Eutyfron (tekst Christa, kom. G. Schneidra) w 2 egz. Sofokles, Antygona i Ajas (kom. Hütera). — Liwiusz, ks. I, II, XXI, i XXII. (kom. Ad. Schmidta).

J) Zbiorów rysunkowych

w tym roku nie powiększono.

K) Przybory do gier i zabaw.

W r. 1914/15 zakupiono 1 rodle, tudzież pokryto naprawę uszkodzonych przyrządów.

L) Zbiorów do nauki zręczności

w tym roku nie powiększono.

Wszystkim Szanownym Ofiarodawcom, którzy się przyczynili do wzbogacenia zbiorów naukowych, dyrekcyja składa imieniem Zakładu najgorętsze podziękowanie.

VIII.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI.

A) W roku szkolnym 1913/14.

Tematy do egzaminu piśmiennego w r. 1913/14 podano w zeszytowanym sprawozdaniu. Ustny egzamin dojrzałości w terminie letnim odbył się w d. 6 — 8 lipca pod przewodnictwem dyr. pryw. gimn. pol. w Orłowej, Kazimierza Piątkowskiego.

Z pomiędzy 16 uczniów publicznych, którzy się do egzaminu ustnego zgłosili, uznano za dojrzałych z odznaczeniem 5, jedno-głośnię za dojrzałych 6, większością głosów 5. Nie reprobowano żadnego ucznia, nie dopuszczono do egzaminu ustnego 1 prywatysty skutkiem niepomysłnego wyniku prywatnego egzam. z kl. VIII. za II. półrocze.

B) W ciągu roku szkolnego 1914/15

uznano za dojrzałych w myśl rozp. Min. W. i Ośw. z d. 8. paźdz. 1914, l. 2988 bez przeprowadzenia egzaminu następujących, powołanych do czynnej służby wojskowej, uczniów publicznych VIII. klasy tutejszego Zakładu:

1. dnia 22. lutego 1915. **Bolka Jana**, ur. 21. kwietnia 1895 w Suchej Średniej, Śl. austr., **Buchtę Ferdynanda Iwona Józefa**, ur. 3. listop. 1895 w Pogwizdowie, Śląsk austr., **Mole Alojzego**, ur. 1. listop. 1895 w Czechowicach, Śl. austr. (z odznaczeniem), **Orszulaka Jana**, ur. 8. czerwca 1895 w Tarnowie, Galicya, **Sojke Jana**, ur. 17. grudnia 1895 w Oldrzychowicach, Śl. austr.

2. d. 23. marca 1915. **Nowaka Henryka**, ur. 30. marca 1896 w Ochojnie Dolnem w Galicyi.

3. d. 16. czerwca 1915. **Krzystka Józefa**, ur. 3. września 1894 w Żywocicach na Śl. austr., **Nowaka Karola**, ur. 8. paźdz. 1894 w Trzanowicach na Śl. austr., **Uhera Augustyna**, ur. 28. sierpnia 1893 w Piotrowicach na Śl. austr.

4. d. 10. marca 1915 przyznano na podstawie odbytego w całości egzaminu świadectwo dojrzałości pryw. uczniowi tut. Zakładu **Kirschowi Zygmunтови**.

Nadto przyznano świadectwo dojrzałości w myśl przyt. rozp. Min. następującym, pełniącym służbę wojskową, absolwentom VII. klasy gimnazjalnej tutejszego Zakładu lub Zakładów galicyjskich na podstawie częściowego pisemnego i w całości odbytego ustnego egzaminu:

a) dnia 24. listop. 1914:

1. **Bonkowsklemu** Tadeuszowi, ur. d. 14 paźdź. 1894 w Krakowie (gimn. św. Jacka w Krakowie).

2. **Dziubkowi** Henrykowi Antoniemu, ur. d. 12. maja 1894 w Bruśniku w Galicyi (gimn. św. Jacka w Krakowie).

3. **Stabrawie Antoniemu**, ur. d. 22. maja 1894 w Królówce w Galicyi (gimn. I. w Tarnowie).

4. **Suchoniowi Mieczysławowi Józefowi**, ur. 7. paźdź. 1895 w Krakowie (gimn. św. Jacka w Krakowie).

5. **Zabży Józefowi Aleksandrowi**, ur. 13. sierpnia 1895 w Krakowie (gimn. św. Anny w Krakowie).

6. **Szpórnje Stefanowi Bronisławowi**, ur. 17. sierpnia 1895 w Krakowie (filia gimn. św. Jacka w Krakowie).

b) dnia 4. grudnia 1914:

7. **Liberdzie Janowi**, ur. 2. czerwca 1894 w Oldrzychowicach na Śląsku austr. (gimn. pol. w Cieszynie).

8. **Sarnie Zygmuntowi Seweryn. Anton.**, ur. 8. lipca 1893 w Bochni (gimn. w Bochni).

c) dnia 22. grudnia 1914:

9. **Stoszcze Mieczysławowi**, ur. 21. marca 1895 w Gwoźdźcu w Galicyi (gimn. I. w Tarnowie).

d) d. 5. stycznia 1915:

10. **Reinerowi Berlowi**, ur. 30. września 1893 w Bochni (gimn. I. w Tarnowie).

11. **Roškowi Józefowi**, ur. 17. lutego 1894 w Żmiącej w Galicyi (gimn. I. w Tarnowie).

e) d. 23. marca 1915:

12. **Skulinie Wiktorowi**, ur. 25. paźdź. 1896 w Leskowcu na Śląsku austr. (gimn. pol. w Cieszynie), (bez odbywania egzaminu).

C) W r. szk. 1914/15, w terminie letnim 1915.

Piśmienny egzamin dojrzałości, do którego zgłosili się uczniowie publiczni w liczbie 10, odbył się w d. 21., 22. i 23. czerwca 1915. Tematy były następujące:

1. Z języka polskiego do wyboru:

a) Ojczyzna jako źródło natchnień w literaturze polskiej.

b) Znaczenie Napoleona w dziejach Europy.

c) Miasta, jako środowiska życia przemysłowego, handlowego, umysłowego.

2. Z języka łacińskiego: Przełożyć na jęz. polski: Tacitus, Annales IV. c. 34. i 35. do słów... „abstinentia finivit“.

3. Z języka greckiego: Przełożyć na język polski: Sofokles, Filoktet, w. 219—221 i 232—269.

Egzamin ustny odbędzie się w d. 7. i 8. lipca 1915 pod przew. c. k. Inspektora kraj. szkół, Dra Henryka Schefczika. Wynik tego egzaminu będzie ogłoszony w sprawozdaniu przyszlórocznem.

Imienny spis abiturjentów, uznanych za dojrzałych w r. 1913/14.

L. p.	Nazwisko	Miejsce urodzenia	Dzień i rok urodzenia	Czas trwania stud. gimn.	Z tego w zakladzie	Obrany zawód
1	Buchwałdek Franc.	Sucha Dolna, Śl. austr.	25 7 1892	8	8	weterynaryja
2	Donoick Alojzy	Ligota, Śl. austr.	24 8 1894	8	8	teologia
3	Farny Tadeusz	Nawskie, Śl. austr.	27 2 1895	8	8	medycyna (wstąpił do służby w leg. pol.)
4	Franek Jan	Toszonowice Dolne Śl. austr.	27 10 1894	8	8	medycyna
5	Gańczarczyk Franc. Józef	Biery, Śl. austr.	4 1 1894	8	8	niewiadomy
6	Hawieczka Stanisław	Ustron, Śl. austr.	19 1 1896	8	8	technika
7	Krutołek Jan	Kozakowice Dolne, Śl. austr.	29 11 1894	8	8	weterynaryja
8	Machciński Ignacy Antoni	Czermin, Król. Pol.	13 7 1895	7	7	akademia konsul.
9	Michajda Tadeusz	Olbachcice, Śl. austr.	22 5 1895	8	8	niewiadomy (wstąpił do służby w Leg. pol.)
10	Serog Wiktor	Gorzeń Dolny, Galicya	9 10 1893	9	5	medycyna
11	Siemiennik Alojzy	Cieszyn, Śl. austr.	19 5 1895	8	8	niewiadomy
12	Siwek Józef	Sucha Górna, Śl. austr.	12 10 1-93	8	8	niewiadomy (odbywa służbę wojsk)
13	Staszko Adam	Goleszów, Śl. austr.	12 7 1893	8	8	niewiadomy
14	Trombik Karol	Końska, Śl. austr.	13 9 1894	9	9	teologia
15	Walach Adam	Śmiłowice, Śl. austr.	13 12 1894	8	8	niewiadomy (wstąpił do służby w Leg. pol.)
16	Wratny Adolf	Dąbrowa, Śl. austr.	18 6 1895	8	8	niewiadomy.

IX.

WAZNIEJSZE ROZPORZĄDZENIA WŁADZ SZKOLNYCH.

1. Rozp. c. k. Min. W. i Ośw. z d. 3./7. 1914., l. 16.307. w sprawie urządzania w szkole wykładów z użyciem kinematografu i skioptykonu.

2. C. k. Min. Skarbu z d. 30./8. w sprawie wypłacania poborów służbowych urzędnikom państwowym, powołanym do służby wojskowej.

3. C. k. R. Szk. kr. z d. 10./8. l. III-687, w sprawie zapewnienia zajmowanych posad na przyszłość powołanym do służby wojskowej prowizorycznym urzędnikom.

4. C. k. R. Szk. kr. z d. 11./8. III-686, w sprawie powoływania młodzieży szkolnej do udziału w pracy społecznej (w szczególności zaciągania się do robót polnych i pomagania w spełnianiu usług humanitarnych).

5. C. k. Min. W. i O. z dn. 11./8. l. 2482, w sprawie wcześniejszego dopuszczania uczniów do egzaminów poprawczych, tudzież dopuszczenia abiturientów, reprobowanych na $\frac{1}{2}$ roku do wcześniejszego składania powtórnego egzaminu dojrzałości, o ile wykażą się powołaniem do służby wojskowej.

6. C. k. Min. W. i O. z d. 26./8. l. 2587, w sprawie dopuszczania do egzaminu dojrzałości w wcześniejszym terminie powołanych do służby wojsk. abiturientów, którzy mieli składać egzamin w terminie jesiennym.

7. C. k. R. Szk. kr. z d. 3./9. l. I-1038, w sprawie podjęcia nauki w normalnym terminie.

8. C. k. Min. W. i O. z d. 8./10. 1914. l. 2988, w sprawie dopuszczania także w ciągu roku szkolnego do egzaminu dojrzałości, względnie przyznawania świadectw dojrzałości nawet bez odbywania egzaminu publicznym i prywatnym uczniom VIII. klasy, powołanym do służby wojsk.

10. C. k. Min. W. i O. z d. 18./10. l. 2737, w sprawie wypłacania poborów nauczycieli, służących wojskowo, ich rodzinom.

11. C. k. R. Szk. kr. z d. 22./10. l. III-803/5. o zwalczaniu nadmiernego używania alkoholu.

12. C. k. R. Szk. kr. z d. 4./11. I-1086/2., w sprawie otwarcia roku szk. i redukcji godzin obowiązkowych.

13. C. k. Min. W. i O. z d. 15./11. l. 48.705, w sprawie ulg dla powołanych do służby wojskowej abiturientów, reprobowanych na $\frac{1}{2}$ roku.

14. C. k. R. Szk. kr. z d. 27./11. l. III-872/7, w sprawie uwalniania od służby wojsk. sił naucz., niezbędnych dla szkoły.

15. C. k. Min. W. i O. z d. 29./11. l. 47.568 w sprawie uwzględniania przy nadawaniu stypendyów także uczniów, powołanych do służby wojskowej.

16. C. k. Dyrekcji kolei północnej z d. 18./12., w sprawie opłat za wystawianie uczniom legitymacji kolejowych.

17. C. k. Min. Obrony kraj. z d. 30./12. l. 51.179, w sprawie

pozostawiania stypendyów abiturjentom, powołanym po maturze do pełnienia wojskowej służby jednorocznej.

18. C. k. R. Szk. kr. z d. 3./1. 1915 l. III-36, o obowiązku oszczędnego używania środków spożywczych.

19. C. k. Min. W. i O. z d. 30./1. l. 53579/1914 w sprawie przesyłania świadectw dojrzałości, przyznanych abiturjentom, służącym wojskowo, na ręce dotyczących komend wojskowych.

20. C. k. Min. W. i O. z d. 30./1. l. 279, w sprawie wystawiania w ciągu roku świadectw rocznych uczniom, powołanym do wojska.

20. C. k. Min. W. i O. z d. 30./1. l. 53135/1914, o nieważności świadectw dojrzałości wystawionych w ciągu roku abiturjentom, którzy do służby wojskowej nie wstąpili.

22. C. k. R. Szk. kr. z d. 23./2. l. III-216 i 6./4. l. III-216¹, zobowiązanie nauczycieli do pomagania w miarę potrzeby w obliczaniu zapasów żywności.

23. C. k. R. Szk. kr. z d. 2./3. l. I-327, w sprawie wyjątkowego zwalniania uczniów niezamożnych od taksy wstępnej.

24. C. k. R. Szk. kr. z d. 16./3. l. III-229/1 w sprawie zwalniania uczniów na pewien czas od szkoły dla pomagania rodzicom w robotach polnych.

25. C. k. R. Szk. kr. z d. 13./4. l. III-105/1, w sprawie udziału młodzieży szkolnej w składkowaniu na rzecz „Czerwonego Krzyża“.

26. C. k. R. Szk. kr. z d. 14./4. l. III-305, w sprawie starannego odczyszczania budynków szkolnych i zmagania młodzieży do czystości.

27. C. k. Min. W. i O. z d. 10./4. l. 10.641 w sprawie dopuszczania uczniów z Galicyi i Bukowiny do egzaminów rocznych.

28. C. k. Min. W. i O. z d. 21./4. l. 48.618, w sprawie powoływania do obowiązków nauczycielskich w braku innych sił także nauczycieli, przeniesionych w stan spoczynku.

29) C. k. R. Szk. kr. z d. 2./5. l. III-273/3., w sprawie zbierania szczątków metalu dla celów wojskowych.

30. C. k. R. Szk. kr. z d. 17./5. l. III-395/51., w sprawie rewizyi przyznanych w swoim czasie uwolnień od służby wojskowej nauczycielom, posiadającym wykształcenie wojskowe.

31. C. k. R. Szk. kr. z d. 22./ l. III-410/55, w sprawie uwalniania od służby wojskowej nauczycieli niezbędnych dla prowadzenia nauki w szkole.

32. C. k. Min. W. i O. z d. 28./5. l. 1515 o przyznaniu prawa wcześniejszego uzyskiwania świadectw rocznych, wzgl. świad. dojrz., przysługującego starszym rocznikom, także uczniom urodzonym w r. 1897 w razie powołania ich do służby wojskowej.

33. C. k. Min. W. i O. z d. 14./6. l. I-687, o wcześniejszem zakończeniu nauki w szkołach średnich (26. czerwca).

34. C. k. R. Szk. kr. z d. 17./6. l. III-478/141, o obowiązku zgłoszenia się do służby wojsk. do d. 16. lipca 1915. wszystkich nauczycieli, zwolnionych czasowo dla pełnienia obowiązków w szkołach.

35. C. k. Min. W. i O. z d. 14./6. l. 1643, w sprawie odstępowania budynków szkolnych dla celów wojskowych z chwilą zamknięcia roku szkolnego.

X.

KRONIKA ZAKŁADU.

W trudnych nad wyraz warunkach wkraczał Zakład w nowy rok szkolny. Brzemienne w następstwa wypadki wojenne nie mogły pozostać bez wpływu na losy Zakładu. Już w lipcu 1914. budynek szkolny oddano na usługi wojskowości, z początkiem sierpnia powołano pod broń 3 członków grona, czwarty zaciągnął się dobrowolnie w szeregi nowo tworzących się legionów polskich. Rozpoczęcie nauki w zwykłym terminie napotkało na nieprzewidywane trudności. Rok szkolny otwarto dopiero d. 23. października, a więc w 5 tygodni później, niż zwyczajnie. I wtedy jeszcze brakło wszystkich, rzec można, warunków dla normalnej pracy szkolnej. Dla odbywania nauki w 8 klasach zdołano z trudem ocalić ledwie 4 niezbyt wielkie pokoje. Naukę musiano z konieczności podzielić na ranną dla niższych i popołudniową dla wyższych klas. Brak pomieszczenia oraz ubytek 4, a od 27. listopada 5 sił nauczycielskich nie pozwolił, mimo spóźnionego rozpoczęcia się roku szk., podjąć nauki w przepisanej planem liczbie godzin. Zawiesić musiano naukę przedmiotów nadobowiązkowych a z godzin obowiązkowych skreślić 41.

Duży napływ młodzieży galicyjskiej, dla której Zakład nasz był przez jakiś czas jedynym przytułkiem, i nadmierne z tego powodu przepełnienie kilku klas, przerwy tu i ówdzie w nauce skutkiem raz po raz odbywanych w Zakładzie nadzwyczajnych egzaminów, częste zmiany w rozkładzie przedmiotów i godzin, rozstrój umysłów i brak skupienia u młodzieży — naturalne następstwo niecodziennych zdarzeń —, wreszcie kilkakroć w ciągu roku ponawiane powoływanie młodzieży pod znaki wojenne — oto trudności, z jakimi walczyła szkoła. Tylko bardzo gorliwej i pełnej oddania się pracy Uczących, oraz pilnej na ogół pracy uczniów zawdzięczać należy osiągnięte mimo wszystko rezultaty nauki.

Wpisy i egzamina wstępne do kl. I, odbyły się przed feryami d. 9. lipca, po feryach d. 15. i 16. września; wpisy uczniów do klas wyższych, egzamina poprawcze i wstępne do klas wyższych odbyły się d. 17. września. Z powodu licznych zgłoszeń późniejszych wpisy prowadzono w dalszym ciągu aż do otwarcia roku szkolnego. Wyjątkowo przyjmowano uczniów galicyjskich z powodu zamknięcia tamtejszych zakładów także w ciągu 1-go półrocza za upoważnieniem Wys. c. k. R. Szk. kraj.

D. 6., 7. i 8. lipca odbył się ustny egzamin dojrzałości pod przewodnictwem dyrektora pryw. gimn. pol. w Orłowej, p. Kazimierza Piątkowskiego. Abiturjentów pożegnał dyrektor, imieniem odchodzących dziękował Gromu za trudy i opiekę abiturjent Jan Franek.

Z początkiem sierpnia powołano do służby wojskowej: prof.

Dra Jana Galicza, prof. Mieczysława Konopka i naucz. rel. kat. ks. Jerzego Juroska. Prof. Hajduk wstąpił dobrowolnie do tworzącego się w Cieszynie śląskiego oddziału legionów polskich.

Z końcem lipca zajęto gmach szkolny na cele wojskowe i od-tąd po dziś dzień zajmuje go wojskowość prócz kilku ubikacyi, pozostawionych szkole.

Dzień 21. września 1914 upamiętnił się wymarszem z miasta Legionu śląskiego. Oddział uformowany i wyćwiczony w ciągu kilku tygodni wyruszył z Cieszyna w liczbie 360. Gorącemi przemówieniami żegnano na rynku idący na pole walki zastęp dzielnych ochotników, w którym znalazło się obok starszych wychowanków Zakładu także 3 abiturjentów: Farny Tadeusz, Michejda Tadeusz i Walacli Adam, 6 absolwentów VII kl.: Buchta Ferdynand, Liberda Jan, Nowak Henryk, Skulina Wiktor, Sojka Jan, Szweda Jan, Śliwka Karol, 3 absolwentów VI. klasy: Gwóźdek Sylwester, Matuszek Ernest i Staś Karol, 3 z kl. V: Urbanek Justyn, Witoszek Wilhelm i Wojtek Jan, wreszcie 1, który ukończył IV kl., Sikora Jan.

Duszą zebranego zastępu ochotników był prof. Feliks Hajduk. Mimo wątłego zdrowia wyruszył z oddziałem na plac boju, dzielił z zaparciem trudy obozowe i wiódł mężnie do krwawych zapasów młodych towarzyszy, aż skutkiem nadmiernych wysiłków uległ chorobie, która zmusiła go do powrotu z pola walki. W szeregach dzielnej drużyny nie brakło ofiar. Śmiercią bohaterską poległ przed kilku tygodniami na Bukowinie jeden z najdzielniejszych, abiturjent Farny Tadeusz, pogrążając w ciężkim smutku doświadczonych już przedtem stratą starszego syna rodziców, a z nimi swoich nauczycieli, którzy w przedwczesnie Zmarłym upatrywali i cenili niezwykle zalety charakteru. Ciężko ramy abit. Walacli dopiero po kilku miesiącach leczenia się wrócił do zdrowia. Lżejsze rany odnieśli Liberda i Skulina. Część uczestników skutkiem braku sił cofnięto po pewnym czasie z szeregów, jeden, Śliwka Karol, dostał się po kilku miesiącach walki do niewoli rosyjskiej.

D. 23. paźdz. otwarto rok szkolny uroczystem nabożeństwem.

D. 9. listopada wchodzą w skład Grona dwaj zamieszkał² na wychodźtwie w Cieszynie nauczyciele galicyjscy: prof. **Feliks Przyjemski** i zast. naucz. **Alfred Jastrzębiec Zawadzki**. Pierwszy ustąpić musiał po tygodniu z powodu konieczności wyjazdu z Cieszyna, drugi, objąwszy naukę łaciny w kl. III, pełnił obowiązki w Zakładzie do końca r. szk. Za ofiarowaną bezinteresownie pomoc składa dyrekcya i na tem miejscu gorące podziękowanie.

D. 19. listopada odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Cesarzowej Elżbiety.

D. 27. listopada powołano do służby wojskowej egz. zast. Sprechera Józefa. Nastąpiła zmiana w rozkładzie przedmiotów.

W d. 2. grudnia obchodził Zakład uroczyste rocznicę wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana.

Po uroczystem nabożeństwie w kościele Braci Miłosierdzia i w kościele ewangelickim młodzież zebrała się w Zakładzie dla

wysłuchania podniosłych przemówień okolicznościowych prof. Popiołka i prof. Króla.

D. 8. i 11. lutego 1915 poddano skutkiem grożącej epidemii znaczną część uczniów szczepieniu ospy. Trud ten podjął starszy lekarz powiatowy, Dr. Jan Pustówka, któremu na tem miejscu składa dyrekcyja serdeczne dzięki.

W d. 24. listopada, 4. grudnia, 22. grudnia i 5. stycznia 1915. aprobowano na podstawie egzaminu dojrzałości przeprowadzonego w myśl rozp. c. k. Min. W. i O. z d. 8. paźdz. 1914. l. 2988. 10 służących wojskowo absolwentów VII. klasy gimnazyów galicyjskich i 1 absolwenta VII. kl. tutejszego Zakładu.

D. 22. lutego 1915. przyznano bez przeprowadzenia egzaminu świadectwo dojrzałości w myśl przyt. wyżej rozp. 5 powołanym do służby wojskowej uczniom VIII. klasy tut. Zakładu, d. 10. marca na podstawie normalnie odbytego egzaminu i przyw. uczniowi VIII. klasy tut. zakł.

D. 23. marca przyznano świadectwo dojrzałości 1 publicznie uczniowi VIII. klasy tut. Zakł., powołanemu świeżo do służby wojskowej i 1 słuzącemu od września 1914 w legionie polskim absolwentowi VII. kl. tut. zakł., także w myśl rozp. cyt. bez egzaminu.

D. 28. marca przyniosła prasa wiadomość o powołaniu dotychczasowego prezydenta kraju Jego Ekscelencyi Maksymiliana hrabiego Coudenhovego na stanowisko namiestnika Czech i równoczesnem zamianowaniu na jego miejsce byłego ministra rolnictwa, Ekscel. Wojciecha bar. Widmanna. Grono pożegnało telegraficznie przesłanymi wyrazami czci i hołdu pierwszego, niebawem zaś powitało drugiego Dostojnika. Obydwaj odpowiedzieli słowami podziękowania.

W czasie od d. 28. marca do 14. kwietnia zbierano w Zakładzie datki na rzecz ludności, dotkniętej skutkami wojny w Galicyi. Zebraną wśród grona, młodzieży i sług szkolnych kwotę 265 K. i 9 hal. (młodzież sama złożyła 186 K. 9 hal.) przesłano Komitetowi.

W maju zebrała pośród siebie młodzież Zakładu na rzecz Czerw. Krzyża 40 K., na rzecz wdów i sierot po poległych w wojnie 31 K. 62 hal. Obydwie kwoty przesłano na ręce Rządu krajowego.

W mies. lutym, marcu i czerwcu wystawiono świadectwa roczne powołanym do służby wojskowej uczniom VII. i VI. klasy, w myśl rozp. c. k. Min. W. i O. z d. 30. stycznia 1915. l. 279.

D. 3. czerwca młodzież szkolna z gronem naucz. wzięła udział w uroczystej procesyi Bożego Ciała.

D. 16. czerwca przyznano świadectwo dojrzałości w myśl rozp. c. k. Min. W. i O. z d. 8. paźdz. 1914. l. 2988 bez egzaminu powołanym do służby wojskowej z terminem stawienia się, d. 21. czerwca 3 abiturientom tut. Zakładu.

W d. 21., 22. i 23. czerwca odbył się egzamin dojrzałości pisemny.

Dzień 24./6. był wolnym od nauki. Na gmachu szkol. powiewała chorągiew z powodu odzyskaniu stolicy Galicyi, równie jak kilka dni przedtem na wiadomość o odebraniu Przemysła.

W ciągu roku przystępowała młodzież katolicka 3-krotnie, ewangelicka po dwakroć do Sakramentu Pokuty i Ołtarza.

D. 26. czerwca odbyło się uroczyste nabożeństwo i rozdanie uczniom świadectw rocznych.

W d. 28. i 29. czerwca odbyły się egzamina prywatne.

D. 6. lipca egzamina wstępne do I. klasy.

Zamykając kronikę dziejów szkoły w tym pamiętnym roku nie możemy nie dotknąć bolesnych strat w szeregach młod. i starszych wychowanków Zakładu, którzy bądź zaraz w początkach wojny bądź później znaleźli się na placu krwawych zapasów. Dochodzą nas wieści o całym szeregu poległych w boju. Ponieważ jednak nie mamy dotąd poręczonych wiadomości, wstrzymujemy się z umysłu od podawania ich nazwisk, odkładając ten smutny obowiązek do następnego sprawozdania.

	W klasie								Razem	
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
12 lat miało	15 ²	20	1	—	—	—	—	—	36 ²	
13 „ „	9	11 ²	6	2	—	—	—	—	28 ²	
14 „ „	4	21 ²	8 ¹	5	1	—	—	—	39 ³	
15 „ „	—	7	5	9 ¹	6	—	—	—	27 ¹	
16 „ „	—	1	4	4 ¹	10 ¹	4	—	—	25 ²	
17 „ „	—	—	3	5	11	14 ¹	6	1	40 ¹	
18 „ „	—	—	—	—	5	10	9	6	30	
19 „ „	—	—	—	—	2	8 ¹	3	7	20 ¹	
20 „ „	—	—	—	—	—	2	1 ¹	4	7 ¹	
21 „ „	—	—	—	—	—	2	1	3	6	
Razem	45 ⁴	63 ⁵	27 ¹	25 ²	35 ¹	40 ²	20 ¹	21	276 ¹⁶	
6. Według miejsca pobytu rodziców było:										
Ze Śląska austr. mianowicie:										
a) z miasta Cieszyna	3 ²	4 ¹	1	3 ¹	4	3.	—	2	20 ⁴	
b) z najbliższych okolic Cieszyna	8	11	4	4	1 ¹	3	4	2	37 ¹	
c) z dalszych okolic powiatu ciesz.	10 ¹	20 ³	12 ¹	7	12	18	2 ¹	6	87 ⁶	
d) z powiatu bielskiego	7	12	5	5	12	6	2	2	51	
e) „ frysztackiego	6	8	—	2	3	3	7	3	32	
f) „ frydeckiego	1	—	—	—	—	—	1	1	3	
Z Galicyi	9 ¹	7 ¹	5	3 ³	3	7 ²	4	5	43 ⁵	
Z innych krajów koronnych	1	1	—	1	—	—	—	—	3	
Z poza granic Austrii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Razem	45 ⁴	63 ⁵	27 ¹	25 ²	35 ¹	40 ²	20 ¹	21	276 ¹⁶	
7. Według stanu rodziców było:										
Synów urzędników, nauczycieli, le-										
karzy i t. p.	18 ³	21 ⁴	9 ¹	9 ²	12 ¹	12 ²	4	7	92 ¹³	
„ rolników	11	18 ¹	10	6	15	18	8 ¹	9	95 ²	
„ rękodzielników i przemysł.	13 ¹	14	4	4	2	4	3	2	46 ¹	
„ robotników i sług	3	10	4	6	6	6	5	3	43	
„ prywatyzujących	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Razem	45 ⁴	63 ⁵	27 ¹	25 ²	35 ¹	40 ²	20 ¹	21	276 ¹⁶	
8. Klasyfikacya uczniów:										
a) Z końcem 1914/15 było:										
Uzdolnionych chlubnie	11 ²	8 ²	6	7	13 ¹	7	5	3	60 ⁵	
Uzdolnionych	28 ¹	40 ³	16 ¹	15 ¹	21	32	15	17	184 ⁶	
Uzdolnionych na ogół	3	2	1	1 ¹	—	—	—	—	7 ¹	
Nieuzdolnionych	2	4	2	1	—	—	—	—	9	
Do egzaminu popraw. przeznaczono	—	5	1	—	1	0 ¹	—	—	7	
Nie klasyfikowano (egz. uzup.) . .	1 ¹	4	1	1	—	1 ¹	0 ¹	1	9	
Razem	45 ⁴	63 ⁵	27 ¹	25 ²	35 ¹	40 ²	20 ¹	21	276 ¹⁶	
b) Uzupełnienie klasyfikacyi za 1913/14.										
	Ia.	Ib.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Razem
Do egzam. popraw. dopuszczono	—	—	—	—	—	5	—	2	0 ¹	7
Egzamin poprawczy zdało	—	—	—	—	—	5	—	2	0 ¹	7 ¹

	W klasie								Razem	
	I a.	I b.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.		VIII.
Egzaminu nie zdało	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do egzaminu nie zgłosiło się	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do egzaminu uzup. dopuszczono	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Egzamin uzupełniający zdało	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egzaminu nie zdało	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do egzaminu nie zgłosiło się	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Przeło ostateczny rezultat klasyfikacyjny za r. 1913-14 był:										
Uzdolnionych chlubnie było	6 ¹	7 ²	1	4	10 ¹	3	4	—	3	38 ⁴
Uzdolnionych	10 ¹	19	20 ¹	20 ¹	17 ¹	29	14	20	13 ¹	171 ⁵
Uzdolnionych na ogół	1	3	5	5	6	—	—	—	—	20
Nieuzdolnionych	1	2	9 ¹	4	—	2	2	—	—	20
Nie klasyfikowano	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Razem	28²	31²	36²	33¹	33²	34	20	20	16¹	251

9. Opłaty uczniów:

	W klasie								Razem	
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
Całą opłatę szkolną uiściło										
w I. półroczu	7 ²	10 ¹	2 ¹	6	2 ¹	1 ¹	1 ¹	3		32 ⁷
w II.	2 ¹	7 ¹	2 ¹	2	—	0 ¹	0 ¹	2		15 ⁵
Od połowy opłaty było uwolnionych:										
w I. półroczu	—	—	—	—	—	—	—	—		—
w II.	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Od całej opłaty było uwolnionych:										
w I. półroczu	38	53 ³	24	20 ¹	33 ¹	37	20	17		242 ⁵
w II.	43 ²	56 ⁴	25	23 ²	35 ¹	40 ¹	20	19		261
Opłata szkolna wyniosła wogóle:										
w I. półroczu						1170 Kor.				
w II.						600 Kor.				
Razem						1770 Kor.				
Taksy wstępne wyniosły						508 Kor.	20 h.			
Datki na środki naukowe wyniosły						716 Kor.	10 h.			
Taksy za duplikaty świadectw wyniosły						6 Kor.	— h.			
Razem						1230 Kor.	30 h.			

10. Stypendya:

Liczba stypendystów	—	—	—	—	1	1	2	2		6
Ogólna kwota stypend.	—	—	—	—	200	300	320	320		1140
11. Zapontogi, udzielone przez śl. Wydz. kraj.	—	1	—	1	1	1	—	1		5
	—	80	—	80	80	80	—	80		400

Nadto 40 (z końcem roku 35) uczniów znachodziło zdrowe i tanie pomieszczenie w bursie „Macierzy szkolnej“, zostającej pod zarządem prof. Fr. Papiolki i prof. Eckerta, 21 uczniów za opłatą 36 K, od grudnia 40 K. miesięcznie, inni za niższą cenę; 17 uczniów, nie mieszkających w bursie, pobierało wikt w bursie; z tych 12 za zniżoną cenę. Mniejsza, niż po inne lata, liczba uczniów, mieszkających w bursie, tłumaczy się tem, że część ubikacyi bursy musiano odstąpić szkole Macierzy, której lokalu użyto na cele wojskowe. Powstały w r. 1913. Internat im. bł. Melchiora Grodzieckiego w Bobrku przy Cieszynie mieścił 47 uczniów za opłatą miesięczną od 20—36 K., 1. ucznia utrzymywano bezpłatnie. Uczniowie ci otrzymywali zdrowy wikt i znaleźli w odpowiednio urządzonym budynku pod każdym względem higieniczne pomieszczenie. Zakład zostaje pod kierownictwem prof. Fr. Bogocza.

XII.

PUSZKA UBOGICH UCZNIÓW.

Dochody :		K	h
Zostało z końcem roku 1913/14		5995	52
Dary (p. dyr. Farnik 14 K; p. Józef Czernik w Mnisztwie 5 K; p. Kołodziejczyk w Cieszynie 5 K; p. Blumenblatt Leon 10 K)		34	—
Z puszeki		14	60
Za wypożyczone książki od uczniów		299	10
Odsetki		242	18
	Razem .	6585	40
Wydatki :		K	h
Książki do biblioteki ubogich uczniów (168 sztuk)		392	38
Oprawa książek (251 sztuk)		125	—
Na koszt leczenia (46 uczniów)		98	30
Na ubrania (4 uczniów)		122	—
Inne zapomogi (6 uczniów)		65	40
Inne wydatki		1	—
	Razem .	804	08
Zostaje w kasie z końcem roku 1914/15		5781	32

Wszystkim P. T. Ofiarodawcom składa Zarząd „Puszeki“ w imieniu korzystających z niej uczniów serdeczne dzięki.

Ks. prof. Jan Stonawski, Dyr. Wiktor Schmidt,
skarbnik. przewodniczący.

XIII.

SPRAWA FIZYCZNEGO ROZWOJU i ZDROWIA MŁODZIEŻY.

Opiekę nad zdrowiem i fizycznym rozwojem młodzieży musiano z konieczności w tym ciężkim dla szkoły roku pozostawić w największej części domowi.

Dla braku lokalów nauka odbywała się rano i popołudniu, cisami nauczyciele, po największej części obciążeni nadmierną liczbą godzin, zajęci byli nauką przed i po południu, stąd przede-

wszystkiem trudność w urządzaniu wycieczek i zabaw na wolnem powietrzu z uczniami, uprawianych systematycznie w poprzednich latach. Z tej głównie przyczyny, oraz dla braku fachowego kierownika musiano zaniechać także w ubiegłym roku ćwiczeń skautowych, którym z prawdziwym zapałem i wielką korzyścią dla zdrowia fizycznego i moralnego oddawała się młodzież w poprzednim r. szkolnym.

Zakład sam przedstawiał w tym roku stokroć gorsze warunki dla młodzieży pod każdym, a przede wszystkim higienicznym względem, niż kiedykolwiek indziej. Nadewszystko odczuwać się dawała ciasnota klas i brak światła w salach. Trzeba było wysiłku niemało, aby ustrzedz młodzież od fatalnych następstw podniesionych braków. Starano się więc usilnie o częste i gruntowne przewietrzanie sal między godzinami i w czasie wolnym od nauki a także o dokładne i częste odcyszczanie sal i całego budynku, a młodzieży przypomniano po wielekroć prawidła higieny i obowiązek dbania o czystość w szkole i poza szkołą.

Z obawy przed groźącą epidemią ospy uproszono starszego lekarza powiat. Dra J. Pustówkę o zaszczepienie uczniów. Stało się to w miesiącu lutym. Przeszło 150 uczniom zaszczepiono ospę.

W wypadkach poważniejszej niedyspozycji posyłano uczniów natychmiast do lekarzy, którzy z uznania godną uczynnością udzielali porady uczniom poleconym przez dyrekcję. Z uczuciem prawdziwej wdzięczności spełniamy obowiązek serdecznego podziękowania P. Drowi Pustówce za podjęty z gotowością trud szczepienia, Drowi Hłowieckiemu z Galicyi, za zupełnie bezinteresowną i troskliwą opiekę nad chorymi uczniami, niemniej PP. Drowi Ćakrtowi i Drowi Reichertowi, wreszcie Zarządowi apteki Braci Mił. za dostarczanie leków po znacznie niższej cenie dla uczniów.

XIV.

SPIS UCZNIÓW PRZY KOŃCU ROKU SZKOLNEGO 1914 15.

Uwaga:

1) Uczniowie chlubnie uzdolnieni oznaczeni są drukiem rozstrzelonym, gwiazdka przy nazwisku oznacza poprawkę, dwie gwiazdki ucznia nieuzdolnionego.

I. klasa. Adamecki Alojzy, Baj Juliusz, Banszel Jerzy, Bogocz Albin, Chodura Andrzej, Cholewa Teofil, Cichy Karol, Cieślak Franciszek, Cudał Bruno, Czudek Jan, Ćwikliński Władysław (egz. uzup.), Filasiewicz Wawrzyniec, Friedel Gabryerl, Hławiczka Jan, Jungermann Edward, Jungermann Erwin, Juraszek Władysław, Kajzar Ludwik, Kantor Adam, Kasztelnik Franciszek, Klus Józef, Kocyan Wilhelm, Kopecki Kazimierz, Kopiec Andrzej, Krysta Franciszek, Kunc Rudolf**, Kuszniir Orest, Łabudek Ernest, Łysek Paweł**, Malirz Jan, Marcinek Józef, Matuła Stanisław, Moyseowicz Tadeusz, Nakęski Zbigniew, Płoszek Rudolf, Polok Stanisław, Pustówka Adolf, Samiec Paweł, Seniów Stanisław, Szotek

Teodor, Wątroba Engelbert, Widenka Rudolf, Zachurzek Leonard, Zientek Tadeusz, Żagan Artur, Kryglówna Helena (hosp.), Unuckówna Jadwiga (hosp.), Szmid Jerzy (pryw.).

II. klasa. Bajtek Józef, Batorski Marian, Buzek Jan, Chlebik Alojzy (egz. uzup.), Cichy Jan, Cichy Paweł (egz. uzup.), Cienciała Edward (egz. uzup.), Ciompa Alojzy, Dänemark Rudolf, Farnik Bogdan, Foltyn Emanuel*, Gabzdyl Franciszek, Glajcar Otto, Glodt Bolesław, Gluza Józef (egz. uzup.), Grelowski Rudolf, Grycz Edward*, Hładysz Paweł, Jaś Jan*, Juroszek Franciszek**, Kiszka Paweł, Klim a Jan, Kolaczek Kazimierz, Kolaczek Stanisław, Konderla Jan, Kotula Oskar, Kowalczyk Tadeusz, Koziłek Jan, Koźdoń Józef, Krężolek Jan, Kubaczka Adam, Kubaczka Otton, Kukucz Jan, Kurpas Ludwik, Kuszniir Jarosław, Lipowczan Józef, Małysz Adolf, Martinek Karol, Matyja Karol, Niemczyk Feliks*, Nierostek Józef, Pastucha Władysław, Piłarż Marian**, Popiołek Kaz., Pszczółka Rudolf, Rieger Zygmunt, Rusz Alojzy, Samiec Jan, Skudrzyk Leopold, Sojka Paweł, Stonawski Jan, Szczepan Franciszek*, Szczepan Jan, Tadlewski Edward**, Tolasz Jerzy, Tomanek Karol, Tomiczek Stanisław, Urbańczyk Eugeniusz, Wierzbicki Marian, Zawada Józef, Żwak Józef, Bajówna Kazimiera (hosp.), Biedrawówna Wanda (hosp.), Buchtówna Wanda (hosp.), Cienciałówna Wanda (hosp.), Popiołkówna Jadwiga (hosp.).

III. klasa. Aman Michał, Bajer Jan, Balcar Floryan, Branny Franciszek, Czernik Józef (egz. uzup.), Gałuszka Rudolf, Gawłowski Adolf, Holeksa Józef, Jungermann Rudolf**, Kawulok Józef*, Kobiela Wiktor, Kohótek Józef, Kubiczek Jan**, Lubowiecki Edward, Lubowiecki Józef, Michalik Karol, Michejda Józef, Niedoba Jan, Nowak Adam, Sreedyński Jan, Szotkowski Józef, Taska Wiktor, Wardas Floryan, Wojnar Adam, Zientek Władysław, Żagan Karol, Żertka Rudolf, Kuliszówna Marya (hosp.).

IV. klasa. Ardelt Stanisław, Bajtlik Jan, Bulawa Józef, Dziwisz Władysław, Gawłowski Rudolf, Gorył Jan, Goszyk Józef, Kajzar Gustaw, Karpiński Tadeusz, Kocwa Aleksander, Kotula Hugo, Maulz Józef, Ochodek Oswald**, Porosz Franciszek, Prymus Adolf, Stonawski Jan, Szczuka Jerzy, Szlauer Jan, Szotkowski Józef, Terlik Tadeusz (egz. uzup.), Tłoczek Floryan, Tomanek Alfred, Unucka Henryk, Węglarzy Albert, Schmerch Jakób, Pallas Marian (pryw.), Popiołkówna Marya (hosp.).

V. klasa. Balcarek Ludwik, Bardecki Teofil, Buchta Józef, Buchwałd Sylwester, Cielepa Franciszek, Firla Rudolf, Gajdaczek Antoni, Gutowski Leonard, Hadyna Jan, Hańkowski Eugeniusz, Heczko Józef, Hławiczka Andrzej, Kopel Albert, Kurowski Józef, Machalica Józef, Masny Karol, Niemczyk Wiktor, Niemiec Paweł, Nowak Pa-

węł, Olszar Jan, Pastucha Rudolf, Patryn Stanisław, Pudelko Antoni, Pustówka Karol, Rojek Ludwik, Schmidt Wiktor, Sikora Adam, Sikora Jan, Strach Franciszek, Szczyпка Franciszek, Teper, Tadeusz, Wieliczka Jan, Wojnar Rudolf, Zabawski Władysław, Żagan Erwin*, Farnikówna Stanisława (hosp.).

Vi. klasa. Bagiński Ignacy, Bączek Karol, Cholewa Gustaw, Fojkies Józef, Gabrys Jan, Gött Edward, Klyszcz Jan, Kobiela Ludwik, Kopecki Adam, Kubisz Stanisław, Kuszniir Stefan, Lasota Jan, Macura Leonard, Martinek Konrad, Passowicz Jan, Pająk Józef, Pończa Jan, Probosz Paweł, Przeczek Robert, Sabela Paweł, Sikora Paweł, Skulina Alojzy, Urbanek Justyn, Waga Antoni, Wajdowicz Zygmunt, Weiss Herman, Witoszek Wilhelm, Wojnar Jan, Wojtek Jan, Weinsteinówna Paula (pryw)*, Prokopczyk Bogdan (hospitant nieklasyfik.).

(W ciągu roku otrzymali świadectwo roczne następ. uczniowie, powołani do służby wojskowej: Bachowski Roman, Bocek Alojzy, Cienciana Alojzy, Duda Franciszek, Flaczek Paweł, Franek Alojzy, Frischer Maurycy, Gajdaczek Alojzy, Góra Jan, Pachol Engelbert, Sikora Franciszek, razem 11).

Vii. klasa. Badura Jerzy, Białas Stanisław, Branny Andrzej, Ciałhotny Jan, Firla Jan, Gutowski Jarosław, Kostrzewski Zygmunt, Matuszek Ernest, Polok Leopold, Staś Karol, Szcurek Wacław, Urbanińczyk Erwin.

(W ciągu roku otrzymali świad. roczne wskutek powołania do służby wojsk. następ. uczniowie: Brachaczek Rudolf, Branny Karol, Górniak Józef, Gwóźdek Sylwester, Nowak Franciszek, Rymorz Paweł, Rządek Stanisław, razem 7).

Viii. klasa. Ćwikliński Alfred, Gieruszczak Wiktor, Kamieński Bogdan, Karpiński Adam, Krzywoń Karol, Macura Władysław, Pokorny Klemens, Stonawski Paweł, Śliwka Jerzy, Szweda Jan (egz. uzup.), Unuecka Leon.

(Wskutek powołania do służby wojskowej uzyskali w ciągu roku świadectwo dojrzałości następujący uczniowie: Bolek Jan, Buchta Ferdynand, Krzystek Józef, Mola Alojzy, Nowak Henryk, Nowak Karol, Orszulak Jan, Sojka Jan, Uher Augustyn, razem 9).

Klasa I.

- Wielki katechizm relig. kat. dla szkół średnich. Kraków 1910. K 1.—600
 Samolewicz. Zwięzła gramat. jez. łac. Wyd. 6. Lwów 1907. K 1.—
 Steinner i Schindler. Ćwiczenia łac. dla I. kl., oprac. Frączkiewicz-Próchnicki. Wyd. 6. Lwów 1911. opr. K 1.20
 Konarski. Zwięzła gramat. jez. pol. Lwów 1911 opr. K 1.—50
 Dr. M. Reiter. Czyt. polskie. Lwów 1910. opr. K 3.—
 German i Petelenz. Ćw. niem. dla I. kl. opr. St. Gayczak. Lwów 1910. Wyd. 7. opr. K 2.40
 Romer. Geografia. Lwów 1904. Wyd. 2. z atlasem K 3.20
 J. Kranz. Arytmetyka na kl. I. Kraków 1911. opr. K 1.50
 J. Kranz. Geometria pogl. na kl. I. Wyd. 1—2. Kraków 1912. opr. K 1.20
 Nussbaum - Wiśniowski. Podręcznik zoologii dla niższych klas szkół ređn. Wyd. 1—3. Lwów 1910 K 3.50
 Rostafinski. Botanika szk. na klasy niższe. Wyd. 6—8. Kraków 1914. opr. K 2.50

Klasa II.

- Wielki katechizm religii katol. jak w I. klasie.
 Samolewicz. Zwięzła gramat. jez. łac. jak w kl. I. Wyd. 2-6. Steiner i Scheindler. Ćwiczenia łac. dla II. kl. Oprac. Frączkiewicz-Próchn. Lwów 1908. Wyd. 5. opr. K 2.—
 Matecki. Gramatyka jez. polsk. szk. Wyd. 9—11. opr. K 3.40
 M. Reiter. Czytania polskie dla II. kl. Lwów 1911. opr. K 3.40
 German, Petelenz, Gajczak, W. 5. Lwów 1912. opr. K 3.20
 Siwak, Geografia dla II. i III. kl. Lwów 1911. Wyd. 1-2. K 3.20
 Semkowicz. Opowiad. z dzieł powsz. Cz. I. Wyd. 3—4. Lwów 1912. opr. K 2.—
 J. Kranz. Arytmetyka na kl. II. Kraków 1911. opr. K 1.50
 J. Kranz. Geometria pośląd na kl. II. Krak. 1910. opr. K 1.40
 Nussbaum - Wiśniowski. Podręcznik zoologii dla niż. klas szkół średn., jak w kl. I.
 Rostafinski. Botanika szk. dla klas niższych, jak w kl. I.
Klasa III.
 Ks. Dąbrowski. Hist. zak. staroż. W. 6. 1911. opr. K 1.70
 Ks. Jougan. Liturgika kat. W. 1—4. Lwów 1902. opr. K 1.40
 Samolewicz-Sołtysik. Gramatyka jez. łac. Cz. II W. 5—10 Lwów 1909. opr. K 2.40

- Próchnicki. Ćwiczenia łac. dla kl. III. Wyd. 2-6. Lwów 1912 opr. K 1.80
 Czytanka łacińska A. Frączkiewicz. Lwów 1912 opr. K 2.30
 Fiderer. Gram. jez. greck. W. 3—4 Lwów 1909. opr. K 3.—
 Winkowski-Taborski, zast. P. Passowicz. Ćwicz. gr. W. 3. Lwów 1910. opr. K 3.—
 Matecki. Gram. jez. polsk. W. 9-11. Lwów 1906. opr. K 2.40
 M. Reiter. Czyt. polska dla III. kl. 1912. opr. K 3.40
 Germ., Petel., Gayczak. Ćwiczenia niem. dla kl. III. Wyd. 5. Lwów 1911. opr. K 2.80
 Jahner. Deutsche Gramm. W. 3—4. Lwów 1911. opr. K 2.20
 Liwak. Geografia, jak w kl. II. Semkowicz. Opow. z dzieł powsz. Cz. II. W. 2. Lwów 1902. opr. K 2.—
 J. Kranz. Arytmetyka na kl. III Kraków 1910. opr. K 1.80
 J. Kranz. Geometria pogl. na kl. III. Krak. 1910. opr. K 1.80
 Zioblicki. Wiadomości z fizyki dla III. i IV. kl. Lwów 1913 K 1.—
Klasa IV.
 Ks. Dąbrowski. Historia bibl. zakonu nowego. opr. K 1.70
 Samolew.-Sołtysik. Gram. jez. łac. Cz. I. jak w kl. III.
 Próchnicki. Ćw. łac. dla kl. IV. Wyd. 1—5. Lwów 1909. opr. K 2.—

- Caesar. Comm. de bello Gall. Wyd. 4. Terlik. opr. K 1.60
 Czyt. łac. A. Frączkiewicz. jak w kl. III.
 Fiderer. Gramatyka jez. greck., jak w kl. III. Wyd. 3.
 Taborski-Winkowski. Ćwiczenia greckie, jak w kl. III.
 Matecki. Gram. jez. polsk. szk., jak w kl. III.
 F. Próchnicki i K. Wojciechowski. Wypisy polskie tom IV. Lwów 1911. opr. K 3.60
 German-Petelenz. Ćwicz. niem. dla IV. kl. W. 4. Opr. St. Gayczak. Lwów 1910. opr. K 3.—
 Jahner; Deutsche Gramm., jak w kl. III. Wyd. 2.
 Semkowicz. Opow. z dzieł powsz. Cz. III. Wyd. 2. Lwów 1899. opr. K 2.—
 Majerski. Geogr. kraju ojczyst. i austro-węgiersk. monarchii. Lwów 1912 opr. K 2.20
 Frank. Aryt. alg. Cz. I. dla V. i V. kl. Lwów 1913. opr. K 3.—
 A. Lomnicki. Geom. Cz. I. i II. Lwów 1911. opr. K 3.40
 Kawecki i Tomaszewski. Fiz. Scheindler - Sołtys. Lwów 1892. opr. K 1.20
 dla niż. kl. szk. sr. Wyd. 4-5 Kraków 1910. opr. K 2.—
 Duchowicz-Wiśniowski. Wiadomości z chemii i mineralogii. Lwów 1911. K 2.80

Klasa V.

Ks. Jez. Nauka wiary, część I. Kraków 1911. Wyd. 3. K 2.—
 Liviusz, Wyd. Majehrow. Lwów opr. K 1,60
 Samolewicz-Soltysik, Gram. I. Iac. Cz. II, jak w III. W. 5-9 notonta. Wyd. 1-4. Lwów 1909 opr. K 2,40
 Homera Illiada. Część I. Wyd. Fiderer. Gram. Ięz. gr. W. 3-4. Lwów 1909, opr. K 3.—
 F. Próchnicki i K. Wojciechowski. Wypisy polskie tom V. Lwów 1911. opr. K 3,80
 Juliusz Ippoldt und Adolf Stylo: Deutsch. Leseb. f. die oberen Klassen. d. gal. Mittelsch. I. T. V. Kl. W. 3. Lwów 1912. K 3,80
 Pawłowski. Geogr. dla kl. wyż. Cz. I. Lwów 1914 opr. K 2,50
 Zakrzewski. Hist. powsz. Cz. I. Wydanie 1-7. Kraków 1911. opr. K 2,40
 Dziwiński. Podr. arytym. i alg. W. 4-5 Lwów 1912. K 4,50
 A. Łominecki, Geom., jak w IV. kl. Lwów 1911, opr. K 3,40
 T. Wiśniewski. Zasady mimer. i geol. Wyd. 3. Lwów 1912. K 3.—
 Rostafiński. Botanika szk. dla kl. wyższ. W. 2-4. Kraków 1911. opr. K 3,20

Klasa VI.

Ks. Jongsan. Dosmatyka szczes. Lwów 1908. opr. K 2.—
 Sallustius, Bell. Jus. Wyd. Lincker-Soltysik, opr. K —80
 Vergilius, W. Eichel-Rzepiński, opr. K 1,20
 Cicero in Catilinau. W. Kornitzer-Soltysik, opr. K —70
 Samolewicz-Soltysik, Gram. I. Iac. Cz. II, jak w kl. III.
 Homera Illiada. Cz. I. i. II. W. Scheindler-Solt. Lwów 1899 opr. K 2,70
 Hierodot. Wyd. Terlikowski. Wiedel 1900, opr. K 2,20
 Pitarach. Żyw. Katona st. zast. Kratewski K 1,50
 Fiderer. Gram. języka greck., jak w kl. III.
 Chrzczanowski i Woje. Wyp. pol. Cz. I. Lwów 1913. opr. K 3,50
 Jul. Ippoldt und Adolf Stylo; Deutsch. Leseb. f. die VI. Kl. W. 2. 1910, opr. K 3,20
 Zakrzewski Hist. pow. Cz. I. W. 1-7 Krak. 1911 opr. K 2,40
 Cz. II. Wyd. 1-5. Krak. 1908 opr. K 2,50
 Cz. III. Wyd. 1-4 Krak. 1908 opr. K 2,80
 Dziwiński. Podr. arytym. i alg. W. 4-5 Lwów 1906 opr. K 4.—
 Łomnicki, Geom. Cz. III. i IV. dla kl. VI.—VIII. Lwów 1912. opr. K 3,80
 Kranz Logarytymy. W. 2. opr. K 1,20
 J. Nussbaum. Zoologia dla klas wyższ. szk. 8r. Lwów 1909. opr. K 3.—

Klasa VII.

Ks. Szczeklik. Eryka kat. W. 2-5. Tarnów 1912 opr. K 2,20
 Cicero, de imp. Cn. Pomp. W. Bedn. Wied.-Lwów. 1905 opr. K 1,60
 Cicero, Laelius, W. Kornitzer-Soltysik, opr. K —60
 Vergilius, W. D. Rzepiński, Ovidius, Tibullus i Prop. (wybór), O. T. Sinko, opr. K 1,50
 Samol.-Soltysik, Gram. I. Iac. Cz. II, jak w kl. III.
 Homera Odyssea. Wyd. Chrzczanowski, opr. K 2,40
 Demost. Wyd. Wotke-Schmidt, opr. K 1,40
 Platon, Wybór pism. Wyd. Jędrzejowski. Lwów 1912 K 3.—
 Fiderer, Gram. Ięz. greck. jak w kl. III.
 Wyp. pol. Tarn. i Próchn. Cz. II. Ippoldt-Stylo, Deutsches Leseb. für die VII. Kl. Lwów 1911. W. 2. opr. K 4.—
 Zakrzewski. Hist. pow. Cz. III. jak w kl. VI.
 Dziwiński. Jak w kl. VI. Mocnik-Maryniak. Geom. dla Kranz Logarytymy, jak w kl. VI dla wyższ. klas. W. 2-4. Kraków 1906. opr. K —, 70
 Tomaszewski. Chemia. W. 2-4. Kraków 1906. opr. K —, 70
 Nuckowski. Pocz. logiki ogól. Kraków 1903. opr. K 2.—

Klasa VIII.

Ks. Jongsan. Historia kościoła katol. W. 1-3. Lwów 1907 opr. K 2.—
 Horatius, Wyd. Dolnicki i Li-browski, opr. K 1,50
 Tacitus, Wyd. Weidner-Staromielski, opr. K 2,20
 Samolewicz-Soltysik, Gram. I. Iac. Cz. II, jak w kl. III.
 Sofokles, Elektra. Wyd. Schubert-Majchrowicz, opr. K 1,12
 Plato, Wyp. pism, opr. Jędrzejowski, jak w kl. VII.
 Homera Odyssea, jak w kl. VII
 Fiderer, Gramat. Ięz. gr., jak w kl. III.
 Wypisy polsk. Tarnowskiego i Próchn. Cz. II, jak w kl. VII
 Ippoldt, Deutsches Leseb. für die VIII. Klasse. Lwów 1909. opr. K 4.—
 Głabiński-Finkel. Hist. i stat. austr.-węg. mon. W. 1-3 Lwów, 1910, op. K 2.—
 Dziwiński. Zasady algebry, jak w kl. VII.
 Mocnik-Maryniak. Geom. dla wyż. klas, jak w kl. VI. i VII.
 Kranz. Logarytymy, jak w kl. VI
 Kawecki i Tomaszewski. Fiz. dla wyż. klas szkół str., jak w kl. VII.
 Lindner-Kuleczyński. Wykl. przychologii. W. 2-3. Kraków 1912. opr. K 2,20

XV.

OGŁOSZENIE.

Wpisy do klasy I. przed feryami odbywać się będą dnia 6. lipca rano od 8. do 10. godz. Egzamin wstępny rozpocznie się tegoż dnia o godz. 10., naprzód w części piśmiennej, następnie w ustnej.

Wpisy do klasy I. po feryach, oraz wpisy uczniów nowo wstępujących do klas innych odbywać się będą dnia 15. września od godz. 3.—5. po południu i dnia 16. września od godz. 7^{1/2} do 9. rano. Egzamin wstępny do klasy I. odbędzie się dnia 16. września o godz. 9. rano.

Przwięcie do klasy I. jest zależne od egzaminu wstępnego.

Wymagania przy egzaminie są następujące:

a) z religii: wiadomości, których nabyć powinien uczeń w pierwszych 4 latach nauki w szkole ludowej.

b) z języka polskiego: czytanie płynne i wyraziste, objaśnianie treści przeczytanego łatwego ustępu, znajomość części mowy, odmiana imion i czasownika, poznawanie w zdaniu podmiotu, orzeczenia, przedmiotu bliższego, przydawki, dopełniacza, poprawne rąpisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom i piśmienny rozbiór jednego zdania pojedynczego z kilku zwykłemi określeniami.

c) z języka niemieckiego: czytanie płynne i zrozumiałe, odmiana rodzajników, rzeczownika, przymiotnika, czasowników posiłkowych i słabych w stronie czynnej, także odmiana najzwyklejszych czasowników mocnych, znajomość wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych, poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem poda się uczniom w języku polskim.

d) z rachunków: pisanie liczb do miliona, biegłość w czterech działaniach liczbami całemi, pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych, rozwiązywanie najprostszycb zagadnień z życia codziennego zapomocą dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia.

Powtórzenie egzaminu wstępnego w tym samym roku nie jest dozwolone ani w tym ani w innym zakładzie na mocy roz. min. z dn. 2. stycznia 1886. roku. W razie wprowadzenia w błąd dyrekcji w tym względzie nastąpi wydalenie ucznia z zakładu (wyjątkowo dopuszczalne jest powtórzenie egzaminu wówczas, jeśli pierwszy egzamin, złożony niepomysłnie, odbywał się w zakładzie o innym języku wykładowym i wypadł według orzeczenia komisji niepomysłnie skutkiem niewystarczającej znajomości tego języka u kandydata).

Egzamina wstępne do klas od I.—VIII., oraz poprawcze i uzupełniające dla klas od I.—VIII., odbywać się będą 17. września od godz. 8. do 12. i po południu.

Wpisy uczniów do klas od II.—VIII. odbywać się będą dnia 17. września od godz. 4 do 6. Uczniowie mają przedłożyć przy wpisach ostatnie świadectwo szkolne.

Wszyscy nowo wstępujący uczniowie mają się zgłaszać do zapisu w kancelaryi dyrekcji w towarzystwie rodziców albo ich zastępców i wykazać się metryką (listem rodzinnym) i świadectwem szkoły ludowej, jeżeli do niej uczęszczali, a jeżeli chcą wstąpić do klasy I., III., IV., V., VI., VII. lub VIII., ostatniem świadectwem szkolnem, zaopatrzonem uwagą, że uczeń może być przyjęty w innym zakładzie; nadto mają złożyć takse wstępną w kwocie 4 K. 30 h, a wszyscy uczniowie bez wyjątku datek na środki i zbioru naukowe w kwocie 2 K 10 h, oraz na przybory do zabaw i na atrament po 1 K.

Uczniowie repetenci, których uznano za niezdolnionych do następnej klasy, oraz tacy uczniowie nie powtarzający klasy, którzy otrzymali w obydwu półroczach z połowy lub więcej przedmiotów stopień niedostateczny, muszą zakład opuścić.

Podania o pozwolenie pozostawienia ucznia takiego w zakładzie, iako też podania o pozwolenie powtórzenia egzaminu z jednego przedmiotu po wakacyach, należy wnosić do c. k. Rady Szkolnej krajowej śląskiej w Opawie na ręce Dyrekcji zakładu najpóźniej do 15. lipca.

Rok szkolny 1915 16 rozpocznie się dnia 18. września o godz. 9. rano uroczystem nabożeństwem.

W myśl instrukcji, wydanych przez c. k. śląską Radę szkolną krajową dla gospodarzy i odpowiedzialnych nadzorców rodzice i opiekunowie uczniów albo ich zastępcy są obowiązani porozumiewać się z dyrekcją zakładu co do odpowiedniego pomieszczenia swoich wychowanków na tak zwanych, stancyach (kwaterach). Szkoła bowiem tylko wtedy może zapobiegać skutecznie licznym szkodliwym wpływom zewnętrznym, na które jest narażona kształcąca się młodzież, jeżeli w swoich usiłowaniach doznaje pomocy ze strony opieki domowej. Gospodarze i odpowiedzialni nadzorcy, życzący sobie utrzymywać uczniów tutejszego zakładu na stancyi, mają się starać o pozwolenie na to u dyrekcji zakładu, poczem otrzymają od niej „Przepisy dyscyplinarne“ i „Pouczenie“, wydane dla nich przez c. k. Radę szk. krajową, których odbiór stwierdzą własnoręcznym podpisem na rodowdzie ucznia. Z treścią tych książeczek mają się dokładnie zapoznać celem skutecznego sprawowania nadzoru i przestrzegania porządku domowego i obowiązków, jakie na nich ciążyą wobec powierzonych im pieczy młodzieży szkolnej.

U osób, które się nie starają o pozwolenie trzymania u siebie uczniów na stancyi, nie będzie wolno uczniom tutejszego zakładu mieszkać.

W Cieszynie, dnia 3. lipca 1915.

Wiktor Schmidt, c. k. dyrektor.

XVI.

SPIS ROZPRAW I PRAC

zamieszczonych w dotychczasowych sprawozdaniach szkolnych tutejszego zakładu.

1. Z roku 1895/6: Historia rzymska. Kajusa Wellejusa Pater-

- kula, Ks. I. Przełożył na język polski i wstępem zaopatrzył Józef Ostrowski.
2. Z roku 1896/7: *Historia rzymska Kajusa Wellejusa Paterkula*, Ks. II. Przełożył Józef Ostrowski.
 3. Z roku 1897/8: *Kilka druków polsko-śląskich z zeszłego i pierwszej połowy bieżącego stulecia z szczególniejszem uwzględnieniem innych książek polskich, używanych przez ludność polską w Księstwie Cieszyńskim*, — przez ks. Józefa Londzina.
 4. Z roku 1898/9: I. *Przekłady z literatury ruskiej*. II. *Z niełomaczonych poezyi łacińskich Kaz. Sarbiewskiego*. III. *Aforyzmy* — przez Piotra Paryłaka.
 5. Z roku 1899/1900: *Ifigenia na Taurydzie*. *Dramat w 5 aktach Goethego*. *Wierszem miarowym przełożył Piotr Parylak*.
 6. Z roku 1900/1: *Zaprowadzenie języka polskiego w szkołach ludowych w Księstwie Cieszyńskim*. *Napisał ks. Józef Londzin*.
 7. Z roku 1901/2: *Stan szkół ludowych w Księstwie Cieszyńskim na początku XIX. stulecia*. *Napisał ks. Józef Londzin*.
 8. Z roku 1902/: *Z poezyi ludowej na Śląsku cieszyńskim*. *Napisał dr. Ernest Farnik*.
 9. Z roku 1903/4: *Bibliografia druków polskich w Księstwie Cieszyńskim*. *Zestawił ks. Józef Londzin*.
 10. Z roku 1904/5: *Szkice z dziejów kultury Śląska*. *Napisał prof. Fr. Popiołek*.
 11. Z roku 1905/6: *Miasta na Śląsku; zarys ich dawnego ustroju*. *Napisał prof. Fr. Popiołek*.
 12. Z roku 1906/8: *Materyały do dziejów miast w Księstwie Cieszyńskim*. *Napisał prof. Fr. Popiołek*.
 13. Z roku 1907/8: *O ruchach centralnych na krzywych, stopnia drugiego*. *Napisał prof. Edmund Wierzbicki*.
 14. Z roku 1908/9: *Poczucie misyi u Słowackiego przed r. 1831*. *Napisał prof. Henryk Maurer*.
 15. Z roku 1909/10: *Kilka słów o sposobie prowadzenia lektury łacińskiej w gimnazyum*. *Napisał dyr. Wiktor Schmidt*.
 16. Z roku 1910/11: *Powstanie listopadowe w poezyi niemieckiej*. *Napisał prof. Jan Galicz*.
 17. Z roku 1911/12: *Kazania pogrzebowe Księdza Piotra Skargi*. *Napisał Stanisław Mondelski*.
 18. Z roku 1912/13: *Objawy psychiczne u zwierząt. Część I*. *Napisał prof. Władysław Wajdowicz*.
 19. Z roku 1913/14: *Objawy psychiczne u zwierząt. Cz. II*. *Napisał prof. Władysław Wajdowicz*.

